

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CXV

П'ЯТНИЦЯ, 8 ТРАВНЯ 2009 РОКУ

ЧИСЛО 19

VOL. CXV

FRIDAY, MAY 8, 2009

No. 19

Російські прикордонники в Південній Осетії

КИЇВ. – Російські прикордонники 2 травня приступили до охорони кордону Південної Осетії з Грузією. Про це заявив начальник прикордонного управління Федеральної служби безпеки Росії у Південному федеральному окрузі генерал-полковник Микола Лисинський. Він повідомив, що прикордонні війська введені до Південної Осетії відповідно до міждержавної угоди, яку підписали 30 квітня Президент Росії Дмитро Медведєв і Президент республіки Південна Осетія Едуард Кокойти.

У документі уточнюється, що до того часу, як Південна Осетія сформує власні прикордонні органи, вона передає російській стороні повноваження з охорони державного кордону.

Управління прикордонних військ буде розташовуватися безпосередньо в Цхинвалі. Для охорони кордону будуть використані сучасні технічні засоби, системи відеоспостереження, безпілотні літальні апарати і локатори. Вздовж кордону Південної Осетії встановлюють близько 20 військових містечок. На кордоні не будуть створюватися загородження, у тому числі з колючого дроту.

Введення російських прикордонників до Південної Осетії не пов'язане з майбутніми навчаннями НАТО в Грузії, підкреслив М. Лисинський. „До вирішення цього питання на прохання керівництва Південної Осетії і Абхазії готувалися давно, але через відсутність угоди ми

(Закінчення на стор. 3)

НА ТЕМИ ДНЯ

В московському напрямку...

Петро Часто

ПАРСИПАНИ, Нью-Джерзі. – На той момент, коли в четвер, 30 квітня, Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко зібрала прес-конференцію за підсумками її візиту до Москви і переговорів з російським прем'єром Володимиром Путіним, у пресі, і не тільки українській, встигло утворитися суцільне за змістом і тоном тло, на якому це післямосковське звітування вже не переконувало ні в особливому значенні візиту, ні, тим більше, в її корисності для України.

Загальна оцінка коментаторів майже однозначна: московський „успіх“ і прихильність з боку В. Путіна потрібні не так для Ю. Тимошенка-прем'єра, як для неї – чільного претендента на президентський пост в Україні.

Для самої ж України однаково сумнівним й однаково небезпечним мало б виглядати передвиборне запобігання головної „бютівки“ і головного „регіонала“ перед Москвою. Кого вона більше підтримає, Ю. Тимошенко чи Віктора Януковича, який нещодавно також їздив до Москви і не дарма не звітував перед суспільством за цю поїздку, – це важливе виключно для них обидвох, а не для українських національних інтересів.

З погляду ж Москви, який уже не є таємницею (див. статтю Сергія Лещенка у попередньому числі „Свободи“), ця пара має якнайшвидше поєднати свої політичні зусилля – саме у випадку такого поєднання перед Росією

Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко та Прем'єр-міністр Російської Федерації Володимир Путін перед початком засідання російсько-українського комітету з питань економічного співробітництва в Москві 29 квітня.

Фото: УНІАН

навстіж відчиняться двері до відновлення впливу на все внутрішнє життя України.

Щоб допомогти Ю. Тимошенко зберегти достойне лице перед Україною, досвідчена мос-

(Закінчення на стор. 3)

В Чикаго відбувся Міжнародний форум міст

ЧИКАГО. – 27-29 квітня з ініціативи посадика міста Річарда М. Дейлі та в рамках Міжнародної програми міст-побратимів відбувся форум „Міжнародний діалог муніципальних провідників“.

На форумі у форматі пленарних засідань та презентацій провідники понад 30 міст світу обговорили проблематику відновлення економіки в умовах глобальної фінансової кризи, обмінялися досвідом міського планування, вдосконалення праці муніципальних служб та підвищення якості медичного обслуговування мешканців.

Під час відкриття форуму в Ілінойському університеті перед учасниками з вітальною промовою виступив віце-президент США Джозеф Байден.

Р. Дейлі у своєму виступі підкреслив, що „на даному етапі міста об'єднують спільні проблеми. Саме тому задля забезпечення стабільності для наших громадян необхідно активно співпрацювати у сфері економічного розвитку на міжнародному рівні. Перш за все необхідно забезпечити належний рівень освіти, бо тільки через освіту держави та міста можуть стати іноваційними та конкурентоспроможними і забезпечити

На бенкеті в Природничому музеї Чикаго (зліва): керівник відділу УККА в Чикаго Павло Бандрівський, голова Комітету міст-побратимів „Чикаго-Київ“ Віра Еліяшевська, консул Олександр Гаман, представники Української американської кредитної спілки „Самопоміч“ Богдан Ватраль та Ореста Федіяк, Генеральний консул Костянтин Кудрик, член ексекутиви Програми міст-побратимів в Чикаго Марта Фаріон, президент Фундації „Спадщина“ Юліан Куляс.

Фото: Оксана Ханас

Зліва: віце-президент США Джозеф Байден, перший заступник Київського міського голови Євген Червоненко, посадик Чикаго Річард Дейлі.

високий рівень життя свого населення”.

У форумі взяла участь делегація з Києва на чолі з першим заступником Київського міського голови Євгеном Червоненком.

За підсумками зустрічей Є. Червоненко та Р. Дейлі погодилися з необхідністю активізації співробітництва між Києвом та Чикаго в рамках програми міст-побратимів. Зокрема, сторони домовилися про співробітництво у сфері управління надзвичайними ситуаціями та обміну досвідом у галузі функціонування міського транспорту.

Чикаго має 28 міст-побратимів, у тому числі Париж, Мілян, Дубай, Бангкок, Атени, Прага, Москва, Варшава, Вільнюс. Меморандум про співробітництво між Києвом та Чикаго був підписаний у 1991 році.

Пресовий відділ
Комітету міст-побратимів Чикаго-Київ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко назвав причину конфліктів з Ю. Тимошенко

КИЇВ. — „Нічого особистого, лише конфлікт двох ідеологій“, – саме так Президент України Віктор Ющенко 4 травня коментував свої взаємини з Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко. „Існує група, яка хоче загнати Україну у минуле... Вони не просто провадять конкретну політику. Має місце найсправжнісінька узурпація влади“, – сказав він. Торкнувся Президент і взаємин Києва з Москвою. Він заявив, що у їхньому поліпшенні майже все залежить від Кремля. Також глава держави ще раз підтвердив можливість участі Росії у модернізації української газотранспортної системи, але за умови повної приналежності труби України. („5 канал“)

Перший в ЕС пам'ятний знак жертвам Голодомору

БУДАПЕШТ, Угорщина. — В столиці Угорщини 29 квітня встановили пам'ятний знак жертвам Голодомору в Україні у 1932-1933 роках. Ідея символу пам'яті у вигляді понад двометрової свічки з білого мармуру, яка оповита терновим вінком, належить Послові України в Угорщині Дмитрові Ткачові і голові Державного органу самоврядування українців Угорщини Ярославі Гортяні. А втілив цю ідею в життя професор Львівської національної академії мистецтв Олександр Звір. На відкриття пам'ятника приїхали представники української діаспори з усіх куточків Європи. Офіційну частину церемонії доручили Президентові України Вікторові Ющенкові. Це перший пам'ятний знак на дану тему в країні Евросоюзу. Угорщина стала також першою країною Евросоюзу, парламент якої одноголосно визнав Голод в Україні у 1930-их роках геноцидом. Знімаючи завісу з пам'ятного знаку Президент В. Ющенко закликав усіх європейців взяти приклад з угорців: не мовчати про намісне знищення української нації радянською владою. Свічку пам'яті встановили поряд з хрестом в пам'ять вірменського геноциду і пам'ятником загиблим у громадянській війні у Греції. („5 канал“)

Українська економіка почала відроджуватися

КИЇВ. — Економіка України, що постраждала від економічної кризи сильніше за інші країни Європи, почала подавати ознаки зростання після затяжного падіння, пише газета „The Financial Times“. За даними видання, подала почала відновлюватися сталеливарна галузь, а сільськогосподарський сектор чекає рекордного врожаю зернових. „Безумовно, у нас простежується тенденція у напрямку стабілізації, експорт сталі останнім часом зростає“, – сказав 4 травня помічник Президента України з питань економіки Олександр Шлапак. Покищо складно сказати, чи є в Україні зростання стійким, оскільки три основні джерела чужоземної валюти – експорт сталі, хемічних виробів і зерна сильно залежать від попиту на зовнішніх ринках. Проте, представники української влади дивляться в майбутнє

з оптимізмом. Зокрема вони сподіваються на подальше пожвавлення економіки після здобуття другого траншу 16 млрд. кредиту від Міжнародного валютного банку (МВФ). Як очікується, 13 травня фонд ухвалить рішення про виділення грошей Україні. У Секретаріаті Президента Віктора Ющенка, пише газета, стверджують, що падіння українського внутрішнього валового продукту за останні місяці склало близько 25 відс. Проте достовірних даних щодо цього немає, оскільки уряд Юлії Тимошенко відклав на кілька місяців публікацію офіційних статистичних звітів, оприлюднивши лише деякі позитивні дані. Так, стало відомо, що в першому кварталі цього року експорт сталі з України зріс на 15 відс. порівняно з останніми трьома місяцями 2008 року. („Кореспондент“)

Відкритість влади не відповідає європейським стандартам

КИЇВ. — „Ступінь інформаційної відкритості української влади не відповідає європейським стандартам, чиновники свавільно тлумачать законодавство про державну таємницю, свобода інформації в Україні надто обмежена і безпідставно порушується“, – вважає голова правління Української Гельсінкської спілки Євген Захаров. 4 травня він повідомив, що накладання протизаконного грифу „для службового користування“ та визначення відомостей, які є конфіденційною інформацією, відбувається довільно. На запити правозахисників до 85 центральних органів влади та 27 регіональних державних адміністрацій про надання переліку втаємниченої інформації належні відповіді отримані лише від 34 центральних та 19 регіональних органів. Більшість з них і досі не створили переліків критеріїв таємної інформації, хоча мали це зробити ще 10 років тому. Як підкреслив Є. Захаров, вражені ізоляціонізмом суспільства потрапляють у застій, інтелектуальні еліти таких країн емігрують, а економіка стає сировинним додатком більш відкритих сусідів. („Німецька хвиля“)

У Криму піднято найбільший прапор України

ЄВПАТОРІЯ. — Найбільший військово-морський прапор (розміром 4 на 6 метрів) було піднято 29 квітня над будівлею штабу Південної військово-морської бази Військово-морських сил (ВМС) України в селищі Новоозерному, що розташоване поблизу Євпаторії. Так військові моряки відзначили річницю підняття українських прапорів на кораблях Чорноморської флотії та над Севастопольською фортецею у квітні 1918 року. Найбільший військово-морський прапор і державний прапор України такого ж розміру для національних ВМС було виготовлено у Горлівці Донецької області шефами військових моряків. За інформацією командира військово-морської бази капітана 1-ої ранги Володимира Доганова, таку ініціативу запропонував міський голова Горлівки Іван

Сахарчук. Прапори було піднято під час урочистого шикунання на честь пам'ятної дати переходу Чорноморської флотії під юрисдикцію Української Народної Республіки. (УНІАН)

США обіцяють не торгувати інтересами України

КИЇВ. — Інтереси України та перспективи її співробітництва з США не є предметом торгу при переговорах між США та Росією, заявив 1 травня перший заступник секретаря Державного департаменту США Джеймс Стайнберг. „Ми не продаємо інтереси інших народів. Ми вважаємо, що з Росією можна поліпшити взаємини“, – зазначив американський чиновник. Він також підкреслив, що можливість обмеження співробітництва з Україною в обмін на якісь поступки з боку Росії не відповідає принципам дипломатії США. „Така торгівля не є тим способом, яким ми проводимо свою зовнішню політику“, – заявив Дж. Стайнберг. Він також запевнив, що команда Президента США Барака Обами не збирається змінювати стратегічні принципи взаємин з Україною, закладені попередніми Президентами США. „У випадку з Україною у США є спадкоємність: стосунки з вашою країною, зформовані ще адміністраціями Біла Клінтона і Джорджа Буша, тепер продовжуються командою Б. Обами. З нашими ключовими друзями ці взаємини зберігаються незалежно від того, хто приходить в адміністрацію“, – заявив Дж. Стайнберг. 27 квітня Президент України Віктор Ющенко провів зустріч з Дж. Стайнбергом. „Наші спільні цінності і спільні прагнення створюють потужну основу для наших взаємин“, – сказав тоді Дж. Стайнберг, зазначивши відчутні демократичні зміни, які демонструє Україна. („Кореспондент“)

Львову присвоєно статус культурної столиці

ЛЬВІВ. — Рада з питань туризму та курортів у співпраці з Державною службою туризму та курортів України з 2009 року щорічно визначатиме місто – „Культурну столицю українського туризму“. Цього року статус культурної столиці України присвоєно Львову. Підставами для такого досягнення є понад 100 фестивалів, що проводяться у Львові щорічно, 60 музеїв, 100 храмів різних конфесій та велике зацікавлення містом з боку туристів. За останні два роки їх потік у місто зріс на 40 відс. і зараз становить понад 1 млн. осіб щорічно. Серед чужоземців, які найбільше відвідують Львів – туристи з Польщі, Німеччини, Австрії, Білорусі, США, Росії. Львів відомий як осередок художнього, літературного, музичного та театрального мистецтва. Завдяки насиченій культурній програмі, розвиненій інфраструктурі (наразі у Львові налічується більше 8,000 місць лише в готелях; працюють понад 700 закладів харчування; існує гарне сполучення з багатьма країнами світу завдяки авіолетам), Львів має найбільший туристичний потенціал в Україні. (Bi-Bi-Ci)

Можновладці на чолі ворогів преси в Україні

КИЇВ. — В Україні оприлюднено щорічний антирейтинг „ворогів преси-2008“, який третій рік поспіль складає Інститут масової інформації та профспілка „Незалежна медія“. Згідно з оцінками експертів та журналістів, антирейтинг очолили Генеральний прокурор Олександр Медведько, міністер внутрішніх справ Юрій Луценко і міський голова Києва Леонід Черновецький. У перелік також потрапили депутат-регіонал Сергій Ківалов та один з найбагатших українців Ринат Ахметов. 3 травня в світі відзначали міжнародний день свободи преси, у який світова спільнота зазвичай пригадує імена журналістів, які віддали своє життя за можливість вільно висловлюватися, а також звертає увагу на випадки утисків і обмеження свободи слова. Директор Міжнародного інституту демократії в Україні Сергій Таран заявив 4 травня, що про свободу української журналістики та вільне політичне суспільство не можна говорити, не завершивши розслідування справи про вбивство Георгія Гонгадзе. „Те, що справа Г. Гонгадзе не доведена до кінця є дуже яскравим і точним визначенням тієї головної проблеми, яка існує між політиками і журналістами в Україні. Журналісти для політиків, великою мірою, залишаються лише політичним інструментом. Політики вважають, що журналісти повинні виконувати або їхні власні замовлення, або замовлення їхніх політичних конкурентів“, – сказав він. (Bi-Bi-Ci)

Демонстрували ліві партії, профспілки та анархісти

КИЇВ. — Першотравневе свято в Києві було нечисленним за кількістю демонстрантів. Ліві партії та профспілки скликали на центральній вулиці міста своїх прихильників, яких назбиралося декілька тисяч. Ліві партії – комуністи, Прогресивна соціалістична партія України Наталі Вітренко та партія „Солідарність“ пройшли Хрещатиком колоною до пам'ятника Ленінові. Федерація профспілок та Комуністична партія України влаштували сцени на Майдані Незалежності одна навпроти іншої. Вітренківці вирішили висловити ставлення до влади биттям посуду, який, щоправда, був металевим. А Національний форум профспілок організував „Стіну правди“, де кожен охочий міг написати, що думає про українську владу. Але найбільша увага була прикута до акцій анархістів: кілька сотень молодиків з закритими обличчями та з чорними прапорами пройшли центральними вулицями, скандуючи антифашистські гасла. Демонстрації відбулися у Симферополі, Харкові та інших обласних центрах. У Львові першотравневі заходи зібрали близько 200 осіб. Загалом, всі акції пройшли мирно. Сутички відбулися лише в Одесі, де активісти комуністів побилися з представниками професійних спілок. („Голос Америки“)

Чи треба відроджувати вузькоколіїні залізниці?

ЛОНДОН, Великобританія. – У Карпатах колись було понад 1,000 км. вузькоколіїних залізниць, тепер їх залишилося близько сотні кілометрів. Вузькоколіїнками колись звозили ліс з гір. Зараз в найкращому стані залишилася і діє Боржавська залізниця на Закарпатті, яка минулого року святкувала своє 100-річчя. Від інших фактично залишилися лише спогади і в найкращому випадку – фотографії.

Виявляється, є ентузіясти, які дуже вболівають за українську залізницю. У Лондоні базується добродійна організація „New Europe Railway Heritage Trust“, яка допомагає відроджувати історич-

ні залізниці у колишніх радянських країнах Центральної і Східної Європи.

Два її ентузіясти завітали до студії Бі-Бі-Сі. Джон Джонс вважає: „Справжня спадщина пересічних людей – це інструмент їхнього щоденного життя, матеріали, які наповнюють їхнє існування. Це не лише те, як держава розуміє спадщину з великими соборами, картинами, оперою та народними танцями. Це – щоденна реальність“.

„Вузькоколіїнки в Карпатах інтенсивно використовувалися фактично до кінця 1960-их років“, – розповів австрієць Вольфрам Венделін, який живе в місті Грац і вважає себе першим дослідником україн-

ських вузькоколіїних залізниць. Він написав про українські вузькоколіїнки три книги німецькою мовою, а незабаром має вийти його перша книга українською мовою.

В. Венделін розповідає: „У Карпатах працювали більше, ніж 1,000 км. вузькоколіїних залізниць у надзвичайно красивих регіонах. Я знайшов друзів в західній Україні і ми разом працювали в архівах, їздили у віддалені долини в горах, шукали старі траси, залишки вузькоколіїнок, старі фотографії, документи. Першу книгу я написав

про залізницю східної Галичини, другу – про північну Буковину і третю – про діючу вузькоколіїнку у Вигоді Івано-Франківської області. На Закарпатті є державна лінія зі станції Виноградів на Берегове, на Іршаву і там регулярно є пасажирські перевезення. Є також гарна вузькоколіїнка на Поліссі, недалеко від кордону з Білоруссю“.

В Сколе ентузіясти хочуть створити музей залізниці. Там є національний природний парк „Сколівські Бескиди“ і дуже цікаві умови для створення музейної колії.

Ірина Шевальова
(Бі-Бі-Сі)

В московському...

(Закінчення зі стор. 1)

ковська дипломатія знову вдалася до безвідмовної „газової зброї“. У ці ж дні віце-прем'єр Росії Ігор Сечин мав зустріч з єврокомісаром з питань енергетики Андресом Пієбалгсом і лякав Європу „реальною можливістю нової кризи“. Певна річ, винною наперед визначена Україна: для безперервного транзиту російського газу вона мусить негайно купити і запомпувати у свої підземні сховища щонайменше 19.5 млрд. кубічних метрів газу. „Якщо цього не станеться, то трагедія, котру ми пережили у січні, дістане катастрофічний розвиток“, – остеріг І. Сечин.

Цей сигнал європейці, передусім німці і французи, сприймуть саме так, як треба Москві – що об'єктом газового і політичного тиску була, є і повинна залишитися назавжди тільки Україна. Тому ціль переговорної гри у Москві ось така: Ю. Тимошенко, виявивши мудрість, мужність і дипломатичний хист, домоглася, що Росія не вдаватися до карних санкцій, якщо Україна купуватиме менше російського газу, ніж це передбачено у російсько-українському контракті, підписаному 19 січня. Ось який добрий В. Путін.

І якщо не переглядати той необґрунтований контракт, в якому реальні потреби України в імпортному газі завищені вдвічі, то Москва й надалі виглядатиме „доброю“, домагаючись у цей спосіб все більших поступок від Європи і від України. А переглядати контракт – це не входить в політичні плани Ю. Тимошенко, для котрої Кремль став головною запорукою її перемоги у президентських виборах.

Звітуючи в Києві на пресконференції, Ю. Тимошенко „вдосконалила“ досягнуту в Брюсселі місяць тому угоду про модернізування української газотранспортної системи спільними європейськими фінансовими зусиллями. „Росія братиме в цьому модернізуванні повноправну участь“, – урочисто запевнила прем'єр.

Про характер цієї участі вона скромно промовчала, але про це ми можемо скласти уявлення ще з однієї остороги І. Сечина в розмові з А. Пієбалгсом. Російський віце-прем'єр „пообіцяв“ Європі нові проблеми з газом, якщо газопровід „Одеса-Броди“ буде переведено з реверсного, тобто зворотнього, напрямку у напрямку проектний, прямий. Хіба це мовчання українського прем'єра не дивне,

якщо згадати, що ще в липні 2008 року Рада Національної Безпеки і Оборони спеціальним рішенням висловила проти реверсу, і це рішення в серпні 2008 року підтверив Президент Віктор Ющенко своїм указом?

„Мета Росії – очевидна: загнати Україну у невиласну боргову яму, фінансово знекровити нашу країну газовим мародерством“, – так коментує новий московський „успіх“ Ю. Тимошенко відомий політик Степан Хмара.

Якщо комусь ця оцінка здається надто праворадикальною, то вчитаймося у те, що цими ж днями написав американський експерт Ен Бремер з відомої дорадчої компанії „Eurasia Group“, передбачаючи один з наймовірніших сценаріїв розвитку взаємин між Україною і Росією: „У найближчі місяці інсує підвищений ризик, що економічна криза змусить Україну повернутися до Росії і віддалитися від Європейського союзу та інших західних інституцій – у пошуках фінансової допомоги. Згідно з цим сценарієм, політична конкуренція між Прем'єр-міністром Ю. Тимошенко, Президентом В. Ющенком і провідником опозиції В. Януковичем приведе до невдач у виконанні умов, необхідних для отримання позики Міжнародного валютного фонду, і до затримки у виділенні наступного траншу цієї позики в сумі 16.4 млрд. дол. Тоді уряд Ю. Тимошенко усвідомить свою неспроможність допомогти підприємствам і банкам у боротьбі з кризою і впоратися з безробіттям та зменшенням заробітків. Й коли громадські протести вихлюпнуться на вулицю, Ю. Тимошенко попросить від Москви надзвичайних позик. А Росія вимагатиме великих політичних та економічних поступок, котрі дадуть Кремлеві ще більші важелі в царині економіки та внутрішньої політики України...“.

Далі Є. Бремер каже про те, що ми й самі добре знаємо – що, запобігаючи ласки в Москві, Ю. Тимошенко налаштує проти себе весь український захід, і це врешті може привести до руйнівних внутрішньополітичних протистоянь і до „балканізації“ України.

Це тільки прогноза. Але щось подібне до „надзвичайного“ кредиту вже, здається, почалося. Посилаючись на московські джерела, київська газета „Дзеркало тижня“ повідомила, що В. Путін готовий надати Україні кредит розміром 5 млрд. дол., якщо 3 млрд. з них будуть використані для закупівлі Україною російського газу... Залишається в цей зашморг впхати голову...

Вузькоколіїна залізниця в Іршаві, Закарпатської області. Фото: УНІАН

Спалено 70 дерев'яних храмів

ЛВІВ. — Проблемою збереження дерев'яних пам'яток сакрального мистецтва Львівщини перейнялися депутати обласної ради. На збереження понад 700 дерев'яних церков Львівщини рада виділила понад 2 млн. грн. Половину суми скерують на

закупівлю спеціальної рідини, якою просочують дерев'яну конструкцію храмів, аби запобігти швидкому займанню, та на встановлення засобів протипожежної безпеки.

За часи незалежності Львівщина втратила понад 70 дерев'яних церков, і половину з них – за останні п'ять років. Більшість пожеж сталися через несправну електромережу та недбалість парафіян.

Директор Львівської галерії мистецтв Борис Возницький, коментуючи проблему, зауважив, що біда в тому, що храми перейшли до рук церковних громад, які спалюють старі церкви, розкрадають старовинні ікони та іконостаси, а тоді будують нові храми. Також нерідко пам'ятка стає жертвою міжконфесійних конфліктів.

Тим часом депутати зобов'язали прокуратуру розслідувати причини пожеж і притягти винних до відповідальності, бо з усіх випадків спалення дерев'яних храмів досі нікого не було покарано. („Німецька хвиля“)

Віза – за добу

КИЇВ. — 85 відс. канадських віз видаються українським заявникам протягом доби без яких-небудь зайвих бюрократичних процедур, заявила 1 травня Генерал-губернатор Канади Мікаель Жан. Вона відзначила, що факт скасування українських віз для громадян Канади поки що не передбачає зобов'язання Канади вводити відповідну практику стосовно українців, але подібна можливість розглядається. Вона підкреслила бажання канадського уряду забезпечити можливість подорожей до Канади для української молоді. („Українська правда“)

Російські...

(Закінчення зі стор. 1)

не могли досі приступити до виконання завдань“, – зазначив він.

Державний департамент США піддав критиці угоди між Росією і владою Абхазії і Південної Осетії. За словами офіційного представника державного департаменту США Роберта Вуда, ці угоди не узгоджуються з „планом Медведєва-Саркозі“. „Цей вчинок суперечить зобов'язанням, які на себе взяла Росія при укладенні договору про перемир'я з Грузією від 12 серпня 2008 року, узгодженого при посередництві Президента Франції Ніколя Саркозі“, – сказав Р. Вуд.

Підписання договорів Росії

із Південною Осетією й Абхазією піддали критиці головуюча в Європейському Союзі Чехія, Міністерство закордонних справ Франції і НАТО.

Міністерство закордонних справ Грузії назвало підписані 30 квітня у Москві угоди між Росією і владою Південної Осетії й Абхазії „черговою провокацією, спрямованою на легітимізацію окупації території Грузії“. В офіційній заяві міністерства угоди розцінено як „ще одну спробу Росії збільшити свій військовий потенціал на окупованих територіях Грузії – в Абхазькому і Цхинвальському регіонах“. Грузія закликала міжнародне співтовариство активізувати зусилля з метою припинити ескалацію агресії Росії проти Грузії. („Кореспондент“)

АМЕРИКА І СВІТ

Уряд США не зупинятиметься на досягнутому

ВАШІНГТОН. — Президент США Барак Обама 29 квітня на пресовій конференції в Білому Домі заявив, що протягом перших 100 днів його уряд зробив добрий початок, але ще залишається багато праці для відновлення охопленої кризою економіки країни. Президент сказав, що його Уряд розпочав заходи для подолання найбільшої економічної кризи з часу великої депресії, і що частиною цього є прийнятий Конгресом план бюджету на суму 3.4 трлн. дол. Однак Президент підкреслив, що ці кроки – лише початок, і пообіцяв докласти усіх зусиль для покращення добробуту і безпеки країни в майбутньому. Б. Обама ще раз пояснив необхідність змін напрямку закордонної політики США, включно з закриттям бази Гвантанамо на Кубі і закінченням війни в Іраку. („Голос Америки“)

Б. Обама плянує змінити податкове законодавство

ВАШІНГТОН. — Президент США Барак Обама 4 травня заявив, що плянує внести суттєві зміни до податкового законодавства країни, покликані запобігти відмиванню грошей за кордоном США. Завдяки змінам, які пропонує Президент, створення місць праці на території США стане більш вигідним. За підрахунками уряду, у разі схвалення Конгресом, закон додасть до бюджету 210 млрд. дол. у вигляді податків протягом наступного десятиріччя. Реформа покликана запобігти ситуації, коли американські компанії, які працюють за кордоном, запевняють американську податкову службу, що платять податки в країні, де працюють, і водночас запевняють місцеві органи влади, що платять податки урядові США. Зміни до законодавства також скасовують податкові пільги для компаній, які працюють в чужоземних країнах. Критики вважають, що таким чином Уряд послабить конкурентоздатність американських компаній. Однак Б. Обама запевняє, що компанії, які розвиватимуть своє підприємництво на території США, будуть винагороджені зменшенням податків. Уряд також прагне припинити практику приховування грошей в чужоземних банках, які не співпрацюють з урядом США. („Голос Америки“)

Б. Бернанке прогнозує відродження економіки США

ВАШІНГТОН. — Американська економіка показує ознаки стабілізації і уже до кінця цього року почнеться її відродження. Про це 5 травня заявив голова Федеральної резервної системи США Бен Бернанке. Під час спеціальних слухань у Конгресі високопосадовець спрогнозував повільне відновлення і заявив, що кількість безробітних наразі все ще буде збільшуватись. Сигналом на сповільнення падіння є збільшення споживчого зацікавлення та покращення ситуації на ринку житла. Американський уряд також провів так званий стрес-тест з американськими банками і виявив, що при-

наймі 10 з 19 найбільших банків США будуть зобов'язані збільшити свої резерви. („Голос Америки“)

Р. Гейтс поїхав на Близький Схід

ВАШІНГТОН. — Секретар Департаменту оборони США Роберт Гейтс 4 травня вирушив з візитом до Єгипту та Савдійської Аравії. Метою його поїздки на Близький Схід є запевнити американських союзників в тому, що дипломатичні контакти з Іраном не ставлять під загрозу довголітні взаємини Вашингтону з арабськими країнами. Шеф Пентагону наголосив, що можливе покращення взаємин з Теграном сприятиме посиленню безпеки в країнах регіону, а не тільки у США. Р. Гейтс назвав перебільшеною стурбованістю арабського світу можливими наслідками цих контактів у майбутньому. Вашингтон прагне нового рівня взаємин з Теграном, однак уряд займе жорстку позицію, якщо наштотхнеться на „стиснутий кулак“. („Голос Америки“)

У Грузії придушено заколот військових

ТБІЛІСІ, Грузія. — Уряд Грузії 5 травня заявив, що в країні придушено заколот, спрямований на повалення державного ладу. Військові заколотники на танковій базі Мухровані поблизу Тбілісі склали зброю. Міністер оборони Грузії Давид Сихарулідзе повідомив, що військовослужбовці бронетанкового батальйону в Мухровані 5 травня вранці зчинили змову при підтримці російських спецслужб. Базу відвідав Президент Михаїл Саакашвілі, який заявив, що заколот організовано руками Москви: „В останні дні ми всі чули істеричні погрози на нашу адресу з боку наших окупантів - російських політиків, військових, вищого командування. Усі вони казали, що не допустять навчання НАТО в Грузії, що вони посилюють свою військову присутність і виставили так званих прикордонників на грузинській землі в порушенні усіх міжнародних норм і роблять усе, щоб тримати ситуацію під напругою“. Новина про заколот збіглася у часі з маневрами НАТО, запланованими в Грузії на 6 травня. Речник Міністерства внутрішніх справ Шота Утіяшвілі заявив, що змовники планували вбити Президента М. Саакашвілі. Представник Росії у НАТО Дмитро Рогозін відкинув звинувачення у причетності Москви до заколоту у Грузії. Тимчасом у НАТО заявили, що навчання НАТО у Грузії все одно відбудуться. Після перемовин вояки танкового батальйону здалися. Командира підрозділу було заарештовано. (Bi-Bi-Ci)

Росія прийняла головування в РБ ООН

НЮ-ЙОРК. — Головування в Раді Безпеки ООН з 1 травня перейшло до Росії. Російська делегація буде очолювати Раду Безпеки у травні у відповідності з принципом ротації країн-голів в алфавітному порядку. Рада Безпеки ООН складається з 15 членів – п'ять постійних (Великобританія, Китай, Росія, США, Франція) і 10 тимчасових. У цьому році до складу непостійних

учасників Ради Безпеки входять Австрія, Буркіна-Фасо, Коста-Ріка, Хорватія, Японія, Лівія, Мекіко, Туреччина, Уганда і В'єтнам. Прийняті Радою Безпеки рішення мають вищу юридичну силу в міжнародних взаєминах, однак на практиці Рада Безпеки ООН нерідко грає номінальну роль через розбіжності між постійними членами, що володіють правом вето. Через це в останні роки активно обговорюється реформа Ради Безпеки. („Кореспондент“)

„Гамас“ припинив обстріл Ізраїлю

ЄРУСАЛИМ. — Провідник „Гамасу“ Халед Машаль заявив 5 травня про те, що ракетні і мінометні обстріли Ізраїлю припинені з ініціативи його організації. Про це він розповів в інтерв'ю американській газеті „Ню-Йорк Таймс“, однак не назвав термін, на який поширюється це рішення. Він також закликав не звертати уваги на статут „Гамасу“, в якому йдеться про необхідність знищення Ізраїлю шляхом „джигаду“, зазначивши, що документ відображає дійсності 20-річної давності. Х. Машаль зазначив, що його рух згідний на створення палестинської держави в кордонах 1967 року, але, на його думку, для цього буде потрібно довготривале перемир'я з Ізраїлем. При цьому провідник „Гамасу“ наполягає на поверненні під палестинську юрисдикцію Східного Єрусалиму, ліквідацію єврейських поселень на Західному березі і повернення біженців. Ці умови категорично не сприймає Ізраїль. Раніше влада Ізраїлю заявила, що реакція з боку сил безпеки країни на ракетні обстріли з смуги Гази „буде болючою, жорсткою і безкомпромісною“. („Кореспондент“)

Росія – найнебезпечніша країна для журналістів

ВАШІНГТОН. — Міжнародна правозахисна організація „Freedom House“ у своїй черговій щорічній доповіді назвала Росію найбільш небезпечною країною для журналістів. Найвищу оцінку отримали засоби масової інформації (ЗМІ) в Ісландії, Фінляндії та Норвегії. В кінці списку знаходяться М'янмар, Туркменія і Північна Корея. Україна – на 115 місці в групі країн з частково вільними ЗМІ. У доповіді говориться, що „Росія залишається однією з найбільш небезпечних країн у світі для медії через розповсюджену сваволю влади, правоохоронних органів та криміналітету, які усіма способами намагаються змусити журналістів мовчати. Журналісти, як і раніше, не можуть вільно висвітлювати події, особливо, ті, що стосуються порушень прав людини на Північному Кавказі, корупції в органах влади, організованої злочинності та використання насильства правоохоронними органами. Журналістів переслідують, що призводить до поширення самоцензури в ЗМІ“. „Freedom House“ також звинуватила російську владу у використанні правоохоронної та судової систем для переслідування незалежних журналістів, незважаючи на те, що конституція РФ гарантує свобо-

ду ЗМІ. „Ступінь свободи преси в 2008 році продовжував знижуватися, оскільки Кремль, як і раніше, впевнений, що радянський стиль управління ЗМІ полегшує проведення політики, і відвертає увагу від відповідальності влади за розповсюдження корупції та політичного насильства“, – підсумовує „Freedom House“. („Кореспондент“)

Двох російських дипломатів вислали з Брюсселю

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Двох російських дипломатів вислали з Брюсселю, повідомила 30 квітня британська газета „Файненшл Таймс“. Російська сторона випадок поки що не коментує. Британські ЗМІ пов'язують такий крок з гучним шпигунським скандалом, в якому замішаний естонський чиновник Герман Сим, який розробляв системи захисту інформації. Він надав секретні матеріали росіянам, зокрема коди натівської шифрувальної системи. У себе на батьківщині Г. Сима засудили до 12.5 року позбавлення волі. Скандал може сильно погіршити і так не прості стосунки НАТО та Росії. Влітку, після російсько-грузинського конфлікту, північно-атлантичний альянс у односторонньому порядку призупинив працю ради „Росія-НАТО“. („5 Канал“)

„Крайслер“ оголосив захищене банкрутство

ДІТРОЙТ, Мишиген. — Американська автобудівна компанія „Крайслер“ підписала договір про партнерство з італійською компанією „Фіят“ та плянує оголосити про своє банкрутство. Про це 30 квітня повідомив Президент США Барак Обама. За словами Б. Обами, банкрутство стало невідворотним через групу інвесторів, які не погодились зменшити свої кредиторські вимоги. Оголошення банкрутства захистить компанію від судових позовів щодо сплати боргів у період, коли компанія реструктуризуватиме свою діяльність. Уряд готовий надати „Крайслерові“ додаткових 8 млрд. дол., щоб допомогти вижити у перехідний період. А партнерство з „Фіятом“, за словами Президента США, дасть можливість „Крайслерові“ розробити і випустити новий економічний тип автомобіля. („Голос Америки“)

Уряд Молдови подав у відставку

КИШИНІВ, Молдова. — Уряд Молдови подав у відставку, заявила 4 травня Прем'єр-міністр Молдови Зінаїда Гречана. Президент Молдови Володимир Воронін висловив подяку Кабінетові міністрів і попросив його членів виконувати обов'язки до формування нового кабінету. За підсумками виборів у Молдові близько 50 відс. голосів виборців отримала правляча партія комуністів. Проте на початку квітня жителі Кишинєва, незгодні з підсумками виборів, вийшли на демонстрації у столиці Молдови, які переросли у зіткнення з поліцією. Після цього Центральний виборчий комітет вирішив провести перерахунок голосів, проте вислід виборів істотно не змінилися. („Кореспондент“)

ТОЧКА ЗОРУ

Київ позбавляють давньої краси

Століттями Київ чарував українців і всіх, хто прибував до цих легендарних і святих місць, своєю неповторною красою, оспіваною у поезіях і піснях, котру йому надали Дніпро-Славу та і зелене море його високих лісних пагорбів. А золоті бані Києво-Печерської лаври в її бароковому оздобленні з кінця XVII ст. (такого вигляду вона набула завдяки будівничій діяльності гетьмана Івана Мазепи) навки велично вписалися у навколишній мальовничий ландшафт, утверджуючи Київ як один з найбільш багатих центрів світового православ'я. Чотирирична дзвіниця Лаври, вдало спроектована архітектором Йозефом Шеделем, зі своїм неповторним силуетом стала домінуючою навколишнього простору, що завжди викликає в нас щемливі емоції переживання від дотику до сивої давнини. Без цього Богом надхненого архітектурного дива неможливо уявити наш Київ.

У далекому минулому ніхто не відважувався порушувати неповторну красу „матері городів руських“, бо знали: будь-яка нова „чужорідна“ споруда може внести дисонанс у зформований століттями навколишній ландшафт-архітектурний простір.

У радянську добу, коли до пам'ятників сакральної культури було відомо яке ставлення (у 1920-1930-их роках їх знищено в Україні десятки тисяч), історичну панораму Києва було назавжди порушено демонічною руйнацією Михайлівського Золотоверхого, Микільського військового соборів, інших унікальних культових споруд.

1981 року на догоду Москві поруч з Лаврою звели нового „колоса“ – застиглу статую жінки, закутої у сталевий панцир. Відкриття цього „шедеву“ (головний автор проекту – Євген Вучетич) застійної доби тоді прив'язали до приїзду в Київ Леоніда Брежнєва. Ніхто тоді не дослухався до голосів архітекторів, громадськості, котрі просили не спотворювати мальовничу панораму правобережного Києва.

До уваги не бралися ні доцільність, ні естетичний вигляд цієї циклопічної статуї, котра душить навколишній простір своєю присутністю. Якщо статуя Свободи у Нью-Йорку вдало вписалася у тамтешнє оточення, то у Києві згадана велетенська скульптура виглядає якось незугарно.

Від 1990-их років почалася хаотична забудова Києва, зокрема його історичної частини. Центр нашпигований архітектурни-

1981 року на догоду Москві поруч з Лаврою звели нового „колоса“ – застиглу статую жінки, закутої у сталевий панцир.

ми монстрами зі скла й бетону. Заповідні зони опинилися в оточенні цих супермодернових будов. Вони душать їх, тіснять.

Місто втрачає свою колишню красу, все меншає тут куточків, де можна відпочити у тіні парків і скверів, подихати свіжим повітрям. До того, ж небувала кількість автотранспорту значно погіршила екологічний стан у столиці.

Київ почав не радувати і милувати око, а втомлювати своєю метушнею, нагромадженням велетенських будов. Уже не раз преса і телебачення порушували питання про неприпустимість невмотивованої забудови історичної частини Києва – Володимирської вулиці, Михайлівської площі, а також Подолу, Печерська та інших прилеглих до центру кварталів висотними будинками.

Частими стали факти у Києві, коли люди змушені захищати довкілля від хаотичної забудови. Навіть під самими стінами Софійського собору плянувалося будівництво „висотки“. Коли рили котлован, мури собору потріскали. Громадськість почала бити на сполох: під загрозою опинилася архітектурна пам'ятка світового значення, котра перебуває під охороною ЮНЕСКО. Та це мало хвилює тих, хто дбає, у першу чергу, про свої приватні інтереси.

Правовий нігілізм у всьому – характерна ознака часу для сьогоденної України. Яку спадщину ми залишимо нашим нащадкам? Це зовсім не риторичне запитання.

Георгій Шибанов,
Заслужений діяч
мистецтв України, Київ

Скульптурна композиція на честь об'єднання Росії з Україною, яка з'явилася в 1982 році перед святкуванням 1500-ліття Києва, замінивши Літню естраду.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Національний образ світу – новий напрямок досліджень в українознавстві

Тетяна Степикіна

Зміст і специфіка українського образу світу є чи не найактуальнішою темою для сучасної вітчизняної культурології. Саме визначення інваріантних рис національного образу світу має бути фундаментом теорії української культури, яка б узагальнювала сутність її багатовікового розвитку в усіх сферах і давала розуміння її власного обличчя на тлі культур народів світу. Без цього розвиток національної самосвідомості в умовах сучасної глобальної цивілізації є неможливим.

Саме інваріантність національного образу світу складає головну передумову спадкоємності в національній культурі, можливості сприйняття і відновлення традицій, що були штучно перервані, а тим самим і одну з головних передумов національної ідентичності і життєвих сил народу.

Визначною рисою національного образу світу є саме його відносна історична інваріантність, тобто здатність утримувати незмінне „ядро“, змінюючи форми його прояву в різних історичних обставинах, у різні епохи. Особлива актуальність дослідження національного образу світу зумовлена тим, що проблема національної самоідентифікації – ключова для українського суспільства.

Тим часом український образ світу й досі спеціально не вивчався; навіть сама категорія „образ світу“ в українознавчих дослідженнях залишається досить „розмитою“, її зміст перетинається з категоріями „ментальність“, „світогляд“, „світовідчуття“ та ін. А це зовсім не одне й те ж, хоча спорідненість цих категорій є очевидною.

Зміст категорії „образ світу“ є частиною змісту категорії „світогляд“. Можна запропонувати формулу: світогляд = ментальність + образ світу. Ментальність – це сукупність навичок мислення і стереотипів світовідчуття, що притаманні певній нації або людям певної соціальної групи. Образ світу є породженням певної ментальності і сам, у свою чергу, її реалізує у символічно-опредметненій формі.

Образ світу можна визначити як певну сукупність колективних уявлень про існуючу реальність (природну і соціальну), що узагальнюються до символів, які утворюють системну цілісність світогляду – „світ людини“.

Символічна система, у формі якої існує національний образ світу, має чотири виміри: 1) раціонально-концептуальний; 2) діяльнісно-регулятивний; 3) психологічний (чуттєвий у широкому смислі слова) і 4) аксіологічний

(ціннісний). Відповідно, символ можна визначити як таку смислову узагальненість, яка має вираження у формах чуттєвого переживання її людиною і яка виступає регулятивом практично-діяльнісного і ціннісного відношень людини до дійсності.

Наукове осягнення категорії „образ світу“ тільки починається. Слід спеціально зупинитися на розрізненні категорій „картина світу“ та „образ світу“.

Перша є метою спеціально-теоретичного пізнання і полягає у комплексному і якомога повнішому охопленні явищ і процесів об'єктивної реальності у цілісній системі знань.

Натомість, образ світу і, зокрема, національний образ світу є феноменом масової свідомості і розвивається за іншим принципом – не охоплення всіх вимірів і явищ реальності, а концентроване узагальнення смислів, якими живе людина, за допомогою яких вона усвідомлює світ навколишній і свій внутрішній світ – саму себе у світі і світ у собі. А тому формою виразу тут є не всезагальні абстракції і закони („картина“), а живі, рухливі символи, що переживаються людиною у конкретно-чуттєвій формі як свої власні душевні сили („образ“).

Звичайно, що у дослідженнях національного світогляду і ментальності їх автори не обходять і елементи символічної системи, що складає образ світу народу, однак, не вичленюють її як специфічний предмет дослідження. Таким чином, наукові уявлення про український образ світу приречені залишатися фрагментарними і не розвинутими до тих пір, поки він не буде усвідомлений як окремий предмет вивчення, що потребує своєї специфічної теоретичної і методологічної бази.

За останні роки здійснено кілька досліджень національних образів світу. У 1999 році вийшла новаторська стаття авторитетного філософа Володимира Табачковського, у якій український образ світу розглядається через призму оригінальної української філософії, що відроджується у 60-ті роки XX ст.

Взагалі, в Україні традиція дослідження образів світу триває від 1980 року, коли вийшла стаття Мирослава Поповича „Образ світу у давніх слов'ян“. З іншого боку, значна кількість праць із символіки в українській культурі і з української ментальності складають реальну передумову безпосереднього дослідження українського образу світу як конкретного цілого.

Автором цієї статті розпочата цілеспрямована дослідницька робота над українським образом світу. Першим предметом нашої аналізу був символ долі. Цей символ є одним з центральних і найбільш вживаних в українському фольклорі та поезії, зокрема у пісенній народній творчості й класичній поезії XIX ст. Наприклад, у текстах великого „Кобзаря“ сим-

Про автора:
Тетяна Степикіна – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка, Фулбрайтівський стипендіат.

(Закінчення на стор. 19)

А дорога стрічкою в'ється

За останні 10 років число легкових автомобілів в Україні подвоїлося. Водночас автошляхи не витримують ніякої критики. Якщо на нормальних шляхах автомобіль їздить в середньому 10 років, то в Україні – п'ять. Немає жодної платної дороги, якою за певну плату можна їхати швидше.

У Києві зосереджена десята частина усього автопарку України, але в місті нічого не робиться для розв'язання транспортних проблем: не розширюється мережа доріг, не споруджуються нові розв'язки. Авта стоять на хідниках, а пішоходи змушені ходити проїжджою частиною. Проблеми загострюються взимку, коли на вулиці виходить техніка для розчищення від снігу.

За зразок в Україні вважається дорога з Києва до летовища Бориспіль. Це одна з найкращих трас держави. У доброму стані дорога до Житомира, непогані траси на Одесу і Харків. А от місцеві шляхи через брак коштів взагалі утримуються незадовільно. Всього в Україні майже 170 тис. км. доріг, з яких 20 тис. – загальнодержавного, а решта – місцевого значення. Кожен рік необхідно ремонтувати 10 тис. км. автошляхів. Цього не роблять, а тому капітального ремонту потребують 90 відс. автодоріг. Особливе занепокоєння викликають мости, яких в країні 16 тис. Більшість з них потребує оновлення.

Від західноєвропейських шляхів дороги України відрізняє не тільки якість покриття, а й нерозвиненість інфраструктури і автообслуговування, недостатність охоронних транспортних стоянок, пунктів зв'язку, кав'ярень, готелів тощо. Автозаправні станції споруджуються комерційними структурами безсистемно. Практично усі шляхи проходять через населені пункти, що не відповідає міжнародним вимогам і обмежує швидкість руху автотранспорту.

Одним з елементів ускладнення безпечного руху на автомобільних дорогах є встановлення ритуальних знаків вздовж автошляхів. Останнім часом було вжито заходів з демонтування в смугах автомобільних доріг загального користування ритуальних пам'ятних знаків. До речі, провідники Церков вважають українським неприйнятним розміщення пам'ятників та інших меморіальних знаків на узбіччях доріг, адже для цього існують спеціально відведені місця. У жодній з країн Європи немає ритуальних знаків на узбіччях доріг.

Уряд України та Міжнародний банк реконструкції і розвитку погодили проєкт покращення автошляхів України та безпеки руху вартістю 3.2 млрд. грн. Зазначені фонди залучаються на 30 років для будівництва 130 км автомобільної дороги між містами Бориспіль і Лубни, а також для модернізації та реконструкції інших автошляхів. Передбачається спорудження автобану Львів-Вінниця-Дніпропетровськ-Донецьк, будівництво великої Київської окружної автодороги.

УЕФА і Евросоюз мають виділити приблизно 4 млрд. євро на підготування до чемпіонату світу з футболу Євро-2012 – на будівництво доріг, готелів, розвиток транспортної інфраструктури. Згідно доповіді конференції ООН з торгівлі та розвитку, що відбулася на початку жовтня 2008 року, Україна вперше з'явилася у першій двадцятці найпривабливіших для чужоземних інвестицій країн світу в 2007-2009 роках. Зацікавленість інвесторів зрозуміла – це пов'язано з проведенням Євро-2012. Але чужоземні інвестиції в спорудження автошляхів в Україні гальмує висока вартість робіт і відсутність державних гарантій, а також відсутність законодавства у сфері концесійного будівництва, яке б давало чіткі уявлення про прибутки, які одержуватиме інвестор з платних автотрас.

У свою чергу, від відсутності концесійних шляхів втрачає і Україна. Адже вона могла б отримувати додаткові фонди для ремонту і утримання інших доріг.

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Між Гітлером і Сталіним

8 травня 1945 року в Європі закінчилася Друга світова війна, в полум'я якої було втягнуто понад 60 країн, а 110 млн. громадян покликані до війська. Війна забрала понад 60 млн. життів. Ареною жорстокого і кривавого протиборства стала Україна в силу свого геополітичного положення.

3 перших днів війни до армії і флоту з України влилося понад 6 млн. осіб. Половина з них загинула, а кожен другий повернувся додому інвалідом. Українці працювали в Сибіру, на Уралі і у Середній Азії, куди було вивезено 550 підприємств, колгоспів і радгоспів.

3 окупованій німцями Україні розпочався рух опору, в якому були дві течії: радянська і національно-самостійницька. Радянський підпільно-партизанський рух у перші місяці окупації зазнав великих втрат і лише в 1942 року, діставши допомогу з-за лінії фронту, став поширюватися на Наддніпрянщину.

Для німецьких окупаційних властей був цілком несподіваним широкий розмах самостійницького руху, який у 1941 році охопив не лише захід України, а й Наддніпрянщину, Донбас, Південь, Крим. Цей рух свідчив, що прагнення до незалежності України було близьке і зрозуміле в усіх її регіонах. Радянське керівництво, плянуєчи з-за лінії фронту дії партизанів, свідомо підтримувало конфронтацію обох течій антигітлерівського руху опору в Україні.

У червні 1941 року Сталін пропонував Гітлерові припинити бойові дії і погоджувався віддати йому Україну і Білорусь — так само, як Ленін у 1918 році. Але фюрер зневажливо відкинув цю пропозицію. Лише у 1943 році, після поразки під Сталінградом, Гітлер згадав про цей варіант за умови приєднання України до Райху, бо ресурси України йому були потрібні для перемоги на Заході.

Однак, Сталіна уже самого цікавила перспектива „володіння“

Європою. А для цього йому була потрібна Україна. Нищівне коло війни у 1943-1944 роках вдруге прокотилося по українській землі – зі сходу на захід. В Україні були задіяні головні сили Вермахту – 60 відс. його дивізій і майже половина бойових частин Червоної Армії.

Ресурси України вивозились і на схід, і на захід. У Росію і райони Середньої Азії було евакуйовано 3.5 млн. мешканців України, на примусову працю до Німеччини – 2.4 млн. молодих українців. Щодо воєнних втрат України, то сьогодні загально визнано, що 2.5 млн. українців загинули, воюючи на фронті, а загальні втрати сягнули 8 млн. осіб (це 40 відс. втрат СРСР. За роки війни Україна втратила половину свого економічного потенціалу.

Пам'ять про війну спотворена в Україні нашаруваннями імперської інформації, що віддзеркалила кілька бачень війни – сталінське, хрущовське, брежнєвське. Підживлювалася офіційна, парадна, пропагандистська версія, яка створювалася протягом 1965-1980 років.

Сьогодні ті, хто вбивав українців у підрозділах НКВД „Смерш“, „заградотрядах“, тюрмах НКВД, слідчі, прокурори, члени „особих совещаній“, які нюхали порох не на фронті, а при розстрілі патріотів, зараховані до „ветеранів“ війни, а українським націоналістам і досі залишено тавро „співпраці з Гітлером“.

Президент України Віктор Ющенко указом від 15 квітня зобов'язав Державний комітет архівів сприяти проведенню виставок архівних матеріалів, пов'язаних з участю українського народу у Другій світовій війні, а Державний комітет телебачення та радіомовлення – організувати показ фільмів, виступи учасників бойових дій і представників ветеранської громадськості. Чи цього разу не буде знову повторена ідеологічна спадщина СРСР щодо воєнного лихоліття в Україні?

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays

by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік \$55.00, на півроку – \$35.00. Для членів УНСоюзу

\$45.00 річно, на півроку – \$30.00. За кожну зміну адреси – \$1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор

– Володимир Гончарик

(973) 292-9800 дод. 3041

e-mail: ukradmin@att.net

Керівник відділу оголошень

– Марійка Осціславська

(973) 292-9800 дод. 3040

e-mail: adukr@optonline.net

Передплата

– Марійка Пенджола

(973) 292-9800 дод. 3042

e-mail: ukrsubscr@att.net

КОМІТЕТ ФЕСТИВАЛЮ
ЦЕРКВИ св. ЮРА в НЬЮ-ЙОРКУ

запрошує на

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ 2009

п'ятниця, 15 травня – від год. 4 по пол. до 11 год. веч.

субота, 16 травня – від год. 11 ранку до 11 год. веч.

неділя, 17 травня – від год. 1 до 11 веч.

• **смачні українські страви** • **танці** • **музика**
• **мистецькі вироби та багато більше**

Спонзорований Українською католицькою церквою св. Юра в Нью-Йорку.

East 7th Street
(between 2nd and 3rd Avenues), New York, NY
(212) 674-1615

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Щоб молодь знала про боротьбу

Волинська округа Пласту спільно з Луцькою міською радою та Братством ветеранів Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії Волинського краю ім. Кліма Савура протягом 2009-2011 років здійзнять проєкт „Маршрути поколінь – передання історичного минулого жертв тоталітарних режимів молоді шляхом створення меморіально-туристичного маршруту по Волині“.

Метою проєкту є привернути увагу громадськості до життєвого досвіду політичних в'язнів, ветеранів ОУН і УПА, жертв тоталітарних режимів та задовольнити потреби літніх людей у живому спілкуванні. Проєкт сприятиме осмисленню молодими людьми історії своєї країни та рідного краю, а також налагодить місток співпраці між старшим та молодшим поколіннями.

Виконання проєкту розпочнеться у вересні і включатиме зустрічі школярів з тими, хто зазнавав репресій, участь літніх людей і молоді в захо-

дах з вшанування історичних подій та героїв Волині, котрі загинули в бою з німецькими окупантами під стінами Новогагорівського монастиря, вшанування пам'яті Дмитра Клячківського („Клим Савура“) і вояків УПА, що загинули в бою під Гурбами.

Кінцевим результатом проєкту стане пересувна виставка інформаційних та фотоматеріалів, опрацювання меморіально-туристичного маршруту по Волинській області, створення документального фільму про учасників визвольних змагань, випуск путівника по Волинській області „Маршрути поколінь – спогади героїв очима молодих“.

Проєкт одержав дотацію Фонду „Пам'ять, відповідальність та майбутнє“ (Німеччина), партнером якого є Всеукраїнська благодійна організація „Турбота про літніх в Україні“. Більше інформації про цю програму можна знайти на сторінці інтернету: acu.com.ua/view/ua/dialog.

Ліна Остапчук,
Луцьк

Знову і знову не погоджуюся

У „Свободі“ (ч. 15) було вміщено розповідь про книгу Любови Василів-Базюк „Україна на тернистому шляху до духовного визволення“, у якій авторка осуджує українців, які шукають заробітку за кордоном.

Авторка сім разів їздила в Україну, але це виглядало так, ніби один автор відвідував Індію три дні і написав три книги: „Індія – вчора“, „Індія – сьогодні“ і „Індія – завтра“. Я радила б перш ніж писати щось про країну, пожити там не менше, ніж три роки, і бажано серед простих людей. При цьому заробляти самій на прожиття у тій країні, а не жити за канадські долляри.

Якби ті люди за кордон не виїхали, то в Україні був би голод.

Раджу авторці прочитати книгу її землячки Наомі Кляйн „The Shock Doctrine“, у якій дуже гарно описано, як були пограбовані країни колишнього СРСР, і внаслідок чого за межею бідності, зокрема в Росії, опинилось 72 млн. осіб (у 1988 році за межею бідності було 2 млн. осіб.). Подібне становище і в Україні. Це те ж саме, як одна ваша дописувачка писала: „Давайте будемо роздавати касети з українською музикою у київських маршрутках, і тоді вони вивчать українську мову“.

Я знаю багато сімей, які не мали з чого жити, і тому поїхали за кордон заробляти.

Не можу погодитися з деякими висновками статті Олександра Крамаренка „Голодомор: незасво-

єні істини“ (ч. 14). Автор осудливо пише про вихідців з села: „Вихідці з сіл так званої Великої України в масовому порядку приїжджали в наші міста і робили тут найуспішніші кар'єри, незважаючи на те, що мали при цьому значно слабшу шкільну освіту, ніж їхні міські однолітки“.

Але з села свого часу вийшли Тарас Шевченко, Іван Франко, Маркіян Шашкевич, Євген Петрушкевич, Дмитро Вітовський, Степан Бандера. Усі вони були патріотами і всі вони вийшли з села.

Чомусь тільки в Україні питання, хто звідки походить, турбує псевдоінтелектуалів, хоча процеси міграції і соціальної мобільності відбуваються у всьому світі.

У 1930 році 90 відс. усіх жителів України були селянами. Логічно і очевидно, що у 1991 році українці обрали вихідця з села президентом. Через чотири роки ситуація була та ж сама.

Культура і освіта людини не залежить від місця проживання, а залежить від сім'ї, від самоосвіти. Зі мною вчилось багато випускників сільських шкіл: талановитіших і працюючих людей я не бачила.

Свою відсутність моральності, нехтування християнською мораллю, основами права в суспільстві деякі громадяни хочуть зробити провиною інших, зокрема селян.

Марія Вишневська,
Чикаго

Висилаю свій скромний даток

„У „Свободі“ (ч. 15) був поміщений лист Надії Курської „Закінчилася передплата“ – про газету для інвалідів з Чорткова Тернопільської області. Висилаю Вам скромний даток на продовження передплати для Товариства інвалідів „Надія“ в Чорткові.“

Я був гімназистом української гімназії ім. Маркіяна Шашкевича в Чорткові, де в 1942 року складав матуру, а потім вступив на студії медицини у Львові.

Павло Пундій,
Чикаго

Кіноправда про УПА на Закерзонні

Мені пощастило 5 квітня переглянути в Українському домі довгоочікуваний документальний фільм „Вогонь і зброя. Розповідь про УПА на Закерзонні“. Режисером цього фільму є Мирослав Іваник, а в творчому колективі, який його створив, були Адріян Лепкий, Тереса Морозович, Роман-Ілля Дрозд та Мирослав Шевчик.

Вони доклали великих зусиль, щоб перший фільм про УПА на Закерзонні показати з української точки зору, тому що усі попередні зображення в документальних чи художніх фільмах вели розмову з неприховано ворожих позицій. Довгі роки монтувалося різні спотворені оскарження, створювався цілий ряд мітів, гучних анатем та всякого роду фальшивих стереотипів, щоб боротьбу УПА на Закерзонні знецінити і показати її у спотвореному вигляді.

У цьому ж фільмі показано чотирирічну боротьбу УПА на Закерзонні на свідченнях учасників боротьби – від рядових вояків сотень „Хріна“, „Шума“, „Громенка“, „Ягоди“ і „Крапки“, „Ластівки“ до останнього командира УПА Василя Кука. Свідчать також члени підпільної адміністрації ОУН, бійці Самооборонних куштових відділів, санітарка Українського Червоного Хреста. Історичну перспективу дають у фільмі історики з Польщі, Канади і США, а також цивільні особи – свідки тих подій.

Режисер дає глядачеві змогу самому доходити до висновків, тому будує фільм за хронологічно-проблемним принципом. За архівними документами у фільмі показано всі найважливіші стадії боротьби – оборону населення перед збройним польським підпіллям у 1944-1945 роках, криваві бої з німцями та відділами НКВД, з регулярною польською армією в 1946-1947 роках, збройний опір депортації українців Закерзоння до СРСР і на понімецькі землі. Показано також і моменти співпраці з польським підпіллям.

Головним у фільмі, як на мене, є те, що в ньому правдиво пока-

зано, що УПА не було бандою, як дехто намагається нас переконати, а збройною силою з чіткою командною вертикаллю. УПА не займалася розбоями і різаниною поляків, але боронила українське населення від польського націоналістичного і комуністичного підпілля, відділів НКВД і польської армії. Це був збройний рух українців Закерзоння з усіх прошарків населення. Саме тому лемки клали свої голови на низовинах Холмщини, холмщаки боролися в лісах Перемищини, в одній лаві стояли студенти і хлібороби, ремісники і священики.

У фільмі не замовчується того, що, як у кожній війні чи революції, ллється інколи невинна кров, терор породжує терор, а жорстокість породжує жорстокість. Однак, треба однозначно підкреслити, що командування УПА за всяку ціну уникало кровопролиття, закликало польську сторону до співпраці і припинення братовбивства.

Багато кадрів для фільму було знято на місцях подій: на місці бою в Явірнику-Руському, на залізничному мості під Сурховом, в Лісках, Струбовиськах, Яблінках, Грубешеві, в околицях Монастирських лісів, неподалік села Верхрата на Любачівщині, де був розташований головний центр УПА на Закерзонні. Від весни 1945 року на Закерзонні діяли чотири курені УПА – „Вовки“, „Месники“, „Рена“ та „Коника“. Вони творили VI Воєнну округу УПА – групу „Сян“. Командиром був „Орест“ – Мирослав Онишкевич.

Праця над фільмом була вкрай складною, і глядач не може сподіватися легкої і розважальної відповіді на всі свої питання. Я тверджу переконаний, що обов'язком кожного свідомого українця є цей фільм переглянути і ніколи не забувати про безцінний героїський подвиг закерзонської гілки УПА, яка зі зброєю в руках відстоювала наше право жити на землі наших предків.

Ярослав Стех,
Торонто, Канада

Нарешті про козаків згадали

Братство св. Петра Калнишевського, яке діє при Донецькій єпархії Української Православної Церкви Київського патріархату взяло на себе зобов'язання молитися за українських героїв минулого.

І якщо молитва за наших померлих родичів є зрозумілою, логічною, то молитва за незнайомих нам людей є надзвичайно корисною для нашої душі, справою благословенною. Фактично, це є один з варіантів виконання поради Спасителя кликати на трапезу людей вбогих, немічних, калік і бездомних, тобто тих, хто нічим не зможе тобі віддячити в цьому земному житті, але що дає нам нагороду за це в Царстві Небесному.

У реєстрі Війська Запорозького Низового, складеному в 1649 році, після початку національно-визвольної війни, міститься 40,485 прізвищ.

Першим стоїть ім'я Богдана-Зиновія Хмельницького. Більше двох місяців члени Братства зачитували на Панахидах з реєстру всі імена, що в ньому записані. Часто такі поминальні молитви відбувалися протягом ночі, що було випробуванням для братчиків. Але незрівнянно більшою стала для них втіха від того, що нарешті імена захисників Церкви й України були згадані перед Господом.

Ігумен Ігнатій (Воловенко),
Донецьк

Користуйтеся веб-сайтом „СВОБОДИ“

www.svoboda-news.com

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Ілинойському відділові УККА виповнилося 35 років

ЧИКАГО. – Український Конгресовий Комітет Америки – центральний представницький орган українців в Америці – був заснований 24 травня 1940 року на Першому Конгресі Українців Америки, який відбувся у Вашингтоні. Сьогодні під своїм крилом має понад 20 українських організацій та більше 75 відділів по Америці. Ілинойський відділ є одним з найактивніших.

17-19 жовтня 2008 року у Клівленді, Огайо, УККА провів XX конгрес українців Америки, який відбувається раз в чотири роки. Цей конгрес був присвячений 75-й річниці Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років.

Ще у 1949 році у Чикаго було створено Лігу американців українського походження, яка діяла під керівництвом УККА. Головою був Іван Дужанський, згодом Володимир Ничай. У 1974 році було створено відділ в Іліної. Очолювали відділ відомі громадські діячі – д-р Юліан Куляс (1974-1976), Михайло Панасюк (1977), д-р Мирослав Харкевич (1978-1990), Орест Бараник (1990-

2006) та Павло Бандрівський (від 2006 року). Довголітнім секретарем президії УККА є Іванна Горчинська.

Впродовж 35-літньої діяльності відділ провів багато важливих імпрез. Це щорічні відзначення Листопадового чину, Свята Української Державности, Шевченківські святкування, фестивалі „Українські дні”, які збирають понад 13 тис. осіб у Сміт-Парку.

Також слід відзначити важливу роль Відділу УККА у проведенні щорічних серпневих зустрічей посаджених міста Ричарда Дейлі з українською громадою з нагоди Дня Незалежності України. 24 серпня, на головній площі міста, відбуваються підняття державного прапора України та мистецька програма.

Відділ УККА плідно працює над об'єднанням громадських інституцій та організацій, а добрі справи творять люди, які працюють задля спільного добра української громади Чикаго та Америки.

Марія Климчак

ККДУ обрав нових членів

НЮ-ЙОРК. – 28 березня на зустрічі Ради директорів Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ), продовжив свою 18-літню діяльність допомоги українській демократії, культурі і освіті і обрав до Ради директорів нове покоління членів.

Новообраними членами ККДУ стали Юрій Омельченко (президент), Богдан Оришкевич (віцепрезидент), Поліна Вусата (скарбник), Тарас Філевич (секретар), Василь Махно і Анастасія Солованюк.

Попередній президент Роман Андрушків привітав нових членів і висловив свою впевненість в їхній спроможності продовжувати діяльність комітету. Ю. Омельченко висловив готовність до співпраці з іншими громадськими організаціями.

В 2008 році ККДУ отримав понад 150 тис. дол. пожертв, і більша частина цієї суми була витрачена на підтримку освітніх програм. Минулого року студенти отримали стипендії до університетів Принстон, Гарвард, Васар і Підготувальної школи Мілер. Освітня фундація „Рух“, що є частиною ККДУ, надала фінансову підтримку студентам різних освітніх закладів, серед яких була Острозька академія. Крім цього, „Рух“ спонзорував опублікування книжок в видавництві „Смолоскип“ в Києві. Організовано низку культурних подій – презентацію короткометражного фільму, виставку мистецтв, зустрічі громади в Нью-Йорку.

ККДУ за допомогою своїх освітніх програм і надалі вноситиме посильний вклад в розбудову України як сучасної демократичної держави. Організатори сподіваються, що молода діаспора з міц-

ною українською свідомістю буде цікавитися Україною і її розвитком. На зустрічі присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять колишнього президента ККДУ д-ра Богдана Бурачинського, який помер у 2008 році.

ККДУ був організований незадовго до здобуття Україною незалежності для того, щоб керувати діяльністю діаспори в Україні. Комітет опублікував понад 1.5 млн. примірників української літератури для початкових та середніх шкіл, університетів, співпрацюючи з Міністерством освіти України та іншими державними органами, спонзорував багато семінарів з вивчення мови, підтримував демократичні організації та пресу, організовував культурний обмін між східною та західною Україною і допоміг більш як 40 учням виграти стипендії загальною вартістю понад 6.5 млн. дол., отримати освіту, розпочати професійну діяльність і гідно представляти Україну в світових організаціях.

За 18 років діяльності очолювали ККДУ Б. Бурачинський, Володимир Баранецький, Володимир Воловодюк, виконуючий обов'язки Богдан Гайдучок та Роман Андрушків.

В 2004 році видавництво „Аконіт-преса“ (Київ) випустило книжку „Тобі, Україно. Історія ККДУ, 1991-2003“. Сьогодні три дочірні організації виконують працю ККДУ. Це Освітня фундація „Рух“ в Ньюарку, USA/USA в Нью-Йорку і філія ККДУ в Мінеаполісі. За інформацією можна звертатися до Ю. Омельченка на електронну адресу: yurkiv@yahoo.com або телефоном: (646) 2589217.

Юрій Омельченко
Анастасія Солованюк

Мільйон доларів для дітей-сиріт

Дівчата у сиротинці на Львівщині, яким опікуються сестри „Miles Jesu“, отримували вагому щорічну підтримку з 2006 року.

ЧИКАГО. – Допомога Української Католицької Освітньої Фундації (УКОФ) сиротам та покинутим дітям в Україні нещодавно сягнула понад 1 млн. дол. З 2005 року анонімна римо-католицька меценатка неукраїнського походження складає щорічні княжі пожертви на цю ціль. Названий в її честь „Фонд Джинджер“ фінансово допоміг 50 організаціям в Україні, в більшості українським та римо-католицьким, а також кільком православним.

Значну допомогу отримали сиротинець у Петриках на Тернопільщині, яким опікуються „Карітас України“ та Згромадження Сестер-служебниць Непорочної Діви Марії, а також новий сиротинець у Золочеві на Львівщині, яким також опікуються Служебниці.

Чималий дар від УКОФ дозволив сестрам закінчити ремонт будинку в Золочеві.

Згідно з статистикою, в Україні у 500 державних закладах проживають понад 60 тис. дітей, позбавлених сім'ї, окрім того, існують сиротинці сімейного типу, якими опікується Церква завдяки підтримці УКОФ.

„Фонд Джинджер“ також підтримує програму Патріяршої Курії Української Греко-Католицької Церкви, яка координує різні церковні служіння для сиріт, спонзорує програми організації „Карітас України“ УГКЦ для безпритульних дітей у Києві та Хмельницькому. Нещодавно Фундація почала підтримувати новий проект допомоги безпритульним дітям в Запоріжжі, за який з ентузіазмом взялися випускники Львівської семінарії св. Духа та УКУ.

В Україні є приблизно 200 тис. безпритульних дітей, і Запоріжжя посідає перше місце за кількіс-

тю знедолених. Покинуті неповносправні діти, які живуть у державних закладах, також одержали допомогу від сирітського фонду УКОФ. Об'єднання „Українська молодь Христові“ у Новому Роздолі, що на Львівщині, організувала щотижневу п'ятиденну майстерню для неповносправних цього регіону. Раніше молоді неповносправні люди проводили час на вулиці, а тепер вони відчують, що належать до спільноти, можуть творчо реалізовувати себе через працю, взаємини з іншими, дружбу та молитву.

УКОФ також підтримує проекти Римо-Католицької Церкви у Бердянську, Фастові, Стрию та Львові, а рівнож програми Православної Церкви у Сумах, Дніпропетровську та Київській області.

Деякі проекти є новими – як програма, розпочата Українською греко-католицькою парафією на Вінничині, яка надає дітям, батьки яких є алкоголіками, місце для проведення часу після школи, чи сезонні програми у Симферополі, де членкині місцевого Союзу Українок готують Різдвяну Вечерю.

УКОФ збирає фонди для стипендій обдарованим студентам, що дозволяє їм здобувати освіту, на яку вони самі не могли б собі дозволити.

Поштова адреса УКОФ у США: Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622. Тел.: (773) 235-8462. Електронна пошта: ucef@ucef.org. Сторінка в інтернеті: www.ucef.org. Поштова адреса у Канаді: 263 Bering Ave., Toronto, ON M8Z 3A5. Тел.: (416) 239-2495. Електронна пошта: info@ucef.ca.

Матвій Матушак

 ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ		
• Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни • Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки • Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.		
ROSELLE, NJ 645 W. 1st Ave. Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel.: (973) 916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040

Обговорено питання співпраці

ТОРОНТО. – 16 та 24 квітня відбулись офіційні зустрічі представників Світового Конгресу Українців (СКУ) та Міністерства сім'ї, молоді та спорту України і Національного олімпійського комітету України (НОК) з питань співпраці в галузі спорту.

16 квітня голова Спортивної комісії СКУ Михайло Гамалій зустрівся із заступником міністра Мирославом Дутчаком, начальником Управління міжнародних зв'язків міністерства Валерієм Жуляєвим та генеральним секретарем НОК Володимиром Геращенком.

У ході зустрічі було обговорено питання співпраці СКУ та України під час підготування та проведення Олімпійських ігор – зимових 2010 року (Ванкувер, Канада) та літніх 2012 року (Лондон, Великобританія), а також про можливість проведення літніх Олімпійських ігор 2016 року у Чикаго.

М. Гамалій поінформував представників України про діяльність Спортивної комісії СКУ та про найважливіші спортивні події діаспори, а зокрема про футбольний турнір 2009 року між українськими командами в Нотінггамі (Великобританія). На завершення було домовлено про підготовку Меморандуму співпраці між Україною та СКУ в галузі спорту.

24 квітня відбулась зустріч М. Гамалія та голови Конгресу Українців Канади Павла Грода з президентом НОК Сергієм Бубкою, першим віце-президентом НОК Володимиром Бринзаком, начальником місії на Олімпійських іграх у Ванкувері Ніною Уманець та начальником Управління розвитку олімпійського руху Мирославом Грабовецьким. У зустрічі також узяв участь Посол України в Канаді Ігор Осташ.

Сторони розглянули питання співпраці Спортивної комі-

Зліва: Мирослав Грабовецький, Павло Грод, Сергій Бубка, Ігор Осташ, Михайло Гамалій та Ніна Уманець.

сії СКУ та НОК під час зимових Олімпійських ігор 2010 року у Ванкувері.

Зокрема йшлося про підтримку українських спортивних команд у часі їхнього перебування в Канаді на завершальних тренувальних

зборах перед Олімпіадою, про взаємодію у організації роботи Українського олімпійського дому у Ванкувері та виділення помічників для української команди.

Світовий Конгрес Українців

Концерт юних талантів відбувся в Едмонтоні

Учасники концерту юних талантів в Едмонтоні.

Фото: Майкл Белл

Марія Дитиняк

ЕДМОНТОН. – В неділю, 15 березня, відбувся п'ятий концерт юних талантів, організований Українським музичним товариством Альберти в концертній залі „Мутарт” Альбертського музичного коледжу.

Концерт дав нагоду дітям і молоді, які вивчають музику, ознайомитися з творами українських композиторів, тому звучала виключно українська музика або музика з українською тематикою.

Концерт відкрила голова Товариства Люба Бойко-Белл, яка була теж ведучою програми.

Були виконані обробки народних пісень, таночки, вальси, думки-шумки, гопак та різні фортепіанові п'єси відомих композиторів Петра Чайковського, Ісака Берковича, Жанны Колодуб, Марти Кравців-Барабаш, Філарета Колеси, Л. Кузьменко, О. Климковського, Миколи Лисенка, М. Любарського, М. Назаря, Г. Руднева.

Програму розпочала дитяча струнна оркестра школи св. Мартина (диригент Іван Федор). 12 інструменталістів разом з трьома учителями зіграли три народні пісні.

Ансамбль бандуристів „Молодці” при школі „Father Kenneth Kearns” виконав три колядки (інструктор – бандурист д-р Андрій Горняткевич).

Театральний ансамбль „Джерело” при Організації Українок Канади (13 членів) заспівав дві пісеньки, які розвеселили публіку (провідниця ансамблю – Алла Семенко).

Виступили піаністи Лея Войцік, Марія Овчаренко, Дмитро Жовтуля, Анна Жовтуля, Христя Кушка, Роман Гладішевський, Павло Левко, Вітні Кеін, Софія Тереховська, Тетяна Глусь, Іван Глусь. Це були учні Ірини Тарнавської та Марії Дитиняк.

На закінчення концерту виступив дитячий хор при катедрі св. Йосафата (16 членів), який заспівав чотири пісеньки. Провідниця – Мирослава Еліяшевська.

Акомпаніяторами різним ансамблям були М. Еліяшевська і Дмитро Руснак.

Ведуча програми Л. Бойко-Белл подавала інформації про композиторів і виконавців. Кожному виконавцеві вона вручала грамоту за участь у концерті.

До успіху концерту причинилися члени Товариства Ірина Шмігельська, Ксеня Федина, Галя Котович, І. Тарнавська, Галина Лазурко, Майкл Белл. Л. Бойко-Белл подякувала усім учасникам імпрези.

Редакція „Свободи” не відповідає за мову і зміст платних оголошень, які вміщуються в тижневику

**Підтримавши
Програму досліджень релігії та культури
Канадського інституту українських студій,**

**Ви допоможете вивченню архітектури,
мистецтва і музики українських церков
та збереженню нашої сакральної спадщини**

Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta, 430 Pembina Hall
Edmonton, AB, Canada T6G 2H8
Tel: (780) 492-2972; Fax: (780) 492-4967
cius@ualberta.ca; www.cius.ca

СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ У ДІЯСПОРІ

вітає ініціативу Самбірської Районової і Львівської Обласної Рад та дочки президента УГВР Кирила Осьмака Наталії, у справі побудови пам'ятника основникам УГВР, яка була найвищим політичним керівництвом українського визвольного руху в боротьбі проти гітлерівської Німеччини і більшовицького Союзу, у час і після Другої світової війни.

Водночас Середовище УГВР приєднується до їх заклику, що був надрукований на сторінках „Свободи“ й The Ukrainian Weekly – давати пожертви на спорудження пам'ятника, у гірській місцевості СПРИНІ, де покликані до життя УГВР, у липні 1944 р. У п'ятифігурній композиції будуть представлені: Кирило Осьмак, Роман Шухевич, Ростислав Волошин, о. д-р Іван Гриньох і Дарія Ребет.

Допоможіть успішно завершити побудову пам'ятника, який буде пригадувати сучасним і мабутнім поколінням про цю героїчну боротьбу нашого народу, яка вказувала тоді вільному світові Заходу, що СРСР був тюрмою народів, а поневолена Україна боролась за соціальне і національне визволення. Це в той час, коли майже всі визвольні рухи Європи мали зовнішню допомогу, а український визвольний рух її не мав і спирався виключно на власні сили, себто український нарід, що й було унікальним явищем.

Ініціатива побудови пам'ятника керівникам Української Головної Визвольної Ради заслуговує нашої загальної підтримки.

Сподіємось, що прийде час, коли й Українська Держава належно і відзначить цей унікально-істочний чин, української нації, і воздвигне пам'ятник УГВР у престольному Києві.

Просимо чеки виставляти на:

“Relief Fund for Ukrainian Culture” і посилати на адресу:
Mykola Haliv, 430 E. 6 St., Apt. 9C, New York, NY 10009

P.S. Вже одержано пожертви на суму приблизно 1,500.00 дол.
Просимо приєднуйтесь до списку жертв.

З'їзд СЕНЬОРИВ НА СОЮЗІВЦІ ВІД 14-19 ЧЕРВНЯ 2009 р.

Замовляйте кімнати вчасно на З'їзд Сеньорів, який відбудеться на Союзівці починаючи від неділі по полудні з реєстрацією при вині та сиром до п'ятниці по полудні з обідом.

Побут на Союзівці включає 5 нічлігів, харчування від понеділка з сніданком до п'ятниці з полуденком, бенкет, доповіді, розвагові програми та податки і чайові.

Члени УНС –

Одна особа \$440, двоє осіб в кімнаті по \$370 від особи.

Один вечір за особу \$110, двоє осіб в кімнаті по \$87 від особи.

Не-члени УНС –

Одна особа \$490, двоє осіб в кімнаті по \$385 від особи.

Один вечір за особу \$115, двоє осіб в кімнаті по \$95 від особи.

Бенкет і програма \$35 від особи.

Просимо замовляти кімнати на СОЮЗІВЦІ вчасно на тел.: 845 626-5641.

Місця є обмежені, по можливості контакуйте з місцевими клубами сеньорів для замовлення спільних автобусів.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до Оксани Тритяк на тел.: 973 292-9800 X 3071

Ми гостям раді!

Українська Євангельська церква закликає: Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

145. Євангелія від Матвія, 8-9: утихомирення бурі на морі

Коли після Нагірної проповіді Ісус увійшов до човна, щоб перепливати Галілейське море, знялася велика буря і хвилі заливали човен. Ісус спав. Його учні кинулися до Нього з благанням про порятунок. Христос сказав, що вони – маловіри. Він погрозив вітрам і морю й відразу настала тиша. Люди дивувалися і запитували: „Хто це такий, що і вітри і море Йому слухняні?“ У ті дні до учнів приєднався Матвій, якого Ісус покликав з митниці.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосередини – о 7-й годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосередини, о 5-й вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих. Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор Володимир Цебуля
Тел.: (908) 591-0800

Українська Національна Федеральна Кредитова Кооператива

Main Office
215 Second Ave
New York, NY
(212) 533-2980

Branches
1678 E 17 Street
Brooklyn, NY
(718) 376-5057
1-866-857-2464

35 Main Street
So. Bound Brook, NJ
(732) 469-9085

691 Roosevelt Ave
Carteret NJ
(732) 802-0480

WWW.UOFCU.ORG

Звертайтеся до нас з своїми
фінансовими потребами.

- Money Market рахунки
- Високі відсотки на сертифікати
- Чекові рахунки
- Пенсійні рахунки (IRA)
- Позички на приватні та комерційні будинки
- Персональні позички
- Позички на нові та вживані авта
- Грошові перекази (Western Union, Meest)
- Індивідуальні скриньки

Телефонуйте
безкоштовно
1-866-859-5848

Цілодобовий
доступ до рахунку
через інтернет.

Обслуговування української громади
понад 40 років.

Змосковщений „Тарас Бульба“

Володимир Єфимов

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Микола Гоголь народився 1 квітня 1809 року. До відзначення 200-річчя цієї дати в Україні готувалися вкрай мляво. Мовляв, всесвітня криза, не вистачає фондів.

З досягнень цього року можна назвати хіба що театральну виставу „Одруження” в Київському академічному театрі ім. Івана Франка та телевізійний документальний серіал „Загублений рай”. Кажуть, у відомого культурознавця Віктора Гресья вже років 20 лежать готові кіносценарії для екранізації героїчної епопеї „Тарас Бульба” та комедії „Ревізор” (він їх навіть переклав англійською мовою, аби легше шукати спонзорів), та дарма!

На екранах України – суцільна стрілянина у голівудських фільмах або примітивний сміх у комедіях, розрахованих на глядача-бовдур, якому цікавіше тягнути з горла пляшки пиво, ніж перейматися соціальною критикою та тонкою сатирою М. Гоголя.

Чому це так? Відповідь можна знайти у економіці: аби зняти новий, хоч би слабенький фільм, треба щонайменше 2-3 млн. дол., а за прокат закордонного фільму фірми платять власнику лише 10 тис. Біда в тому, що бовдур після кіносеансу залишається бовдуром – до його мозку нічого не додалося.

Подолати отакій культурологічний дебілізм на державному рівні спробував режисер і автор сценарію фільму „Загублений рай” Ростислав Плахов-Модестов. Ідея фільму – трагедія М. Гоголя, який, після поневірянь та розчарувань у столиці Російської імперії, виїхав до Італії, де й закінчив життя, пишучи сатиру на російські порядки, які бачив очима українця, бо ж залишався душею з рідною Україною. Цікаву думку висловила мистецтвознавець Лариса Іванишина: „Змальовуючи російську дійсність, М. Гоголь, як і Данте Аліґ'єрі, хотів творити „рай”, а виходило „пекло”.

Філософ Василь Розанов вважає, що М. Гоголь показав, як можна зсередити руйнувати режим миколаївської Росії. Цим повчанням М. Гоголя скористалися ідеоло-

ги... сучасної Російської Федерації, яка, починаючи з 1991 року, усіма засобами намагається відновити Російську імперію: якщо не вдається повернути незалежну Україну у свої обійми газонафтовими економічними методами, то треба її „зсередити руйнувати”. От і не пошкодували витратити 22 млн. дол. на постановку двогодинного кінофільму „Тарас Бульба”.

І от тепер у козацькому полковникові Тарасові Бульбі залишилася українською лише зовнішність (його грає найперша театральна акторська зірка України Богдан Ступка) та вкрай еkleктичний одяг, притаманний козацтву XVI ст. А усе, що промовляє Тарас Бульба, – абсолютно космополітичне. Повністю відсутні слова „українець”, „Україна” (навіть „Малоросія” немає). Натомість повсякчас фігурує якесь позанаціональне „братство” та „товариство”.

Тож усі російські глядачі та молоде покоління українців, які лише поверхово знають українську історію, переглянувши фільм, будуть впевнені, що у фільмі йшлося про фрагмент історії Російської імперії, на околиці якої російськомовні „козаки” (фільм – російською мовою) воювали з Польщею і мріяли про „царя” – у фіналі фільму чуємо: „Підійметься з руської землі цар!”.

Взагалі фільм починається заставкою на усю шир екрану „Росія” з орнаментом російського прапора-триколора. Ця величезна заставка досить тривала – треба ж глядачеві всмокотати ідею – буде фільм про Росію!

А вже по тому швиденько змінюються офіційні дані постановників, а також оголошення: „Фільм створено за підтримки Міністерства культури Російської Федерації”. Тож бачимо, Україна у створенні фільму участі не брала, а, як кажуть українці, хто платить, той замовляє музику...

Подивимось, яка ж то „музика”.

Пролог фільму – вражаючий, бачимо Тараса у некозацьких, скорше польських, бойових обладунках, який промовляє до свого війська – обшарпаних голодранців (у моєму перекладі на українську): „...Таких,

Заслужений артист України Богдан Ступка (зліва) і режисер Володимир Бортко під час презентації фільму „Тарас Бульба” у Києві 2 квітня.

Фото: УНІАН

як в руській землі, не було товаришів... Так любити, як руська душа, ніхто не може... І у останнього падлюки є дешиця руського почуття... Нехай знають усі, що таке в руській землі товариство!”. Отаким собі апофеоз російськості!

І, почувши цю декларацію, раптом пригадую: десь схожі слова я вже чув. Так, у радіовиставі, створеній ще у 1960-их роках за повістю М. Гоголя „Тарас Бульба” акторами Львівського театру ім. Марії Заньковецької, яку повторило Українське радіо навесні 2009 року до святкування „гоголівських днів”.

Радіовиставу (українською мовою) було створено на основі літературного кіносценарію, написаного Олександром Довженком ще у 1940-1941 роках. Аби переконатися, чи справді український страждник від кремлівського режиму О. Довженко отак прославляв російство, я попросив редакцію „Свободи” надіслати мені сценарій (бо, починаючи з ч. 12 цього року, за цим кіносценарієм в тижневику публікується художній серіал „Тарас Бульба на малюнках студії „Зерна”).

І виявилось, знавець історії О. Довженко усе написав правильно – у козацькі часи шанували традиції України-Руси, і говорячи „руський”, розуміли „український”. Але ж тепер, на замовлення російських ідеологів, автор сценарію і

режисер-постановник Володимир Бортко свідомо вилучає із зазначеного монологу Тараса Бульби фразу, яка у сенсі національної належності народів є ключовою, бо показує „хто є хто” в Руській землі:

„...Ви чули від батьків і дідів, у якій пошані була наша земля – і грекам давалася взнаки і Царгороду. І міста були пишні, і храми, і князі руського роду, свої князі...”.

Ну що ж, В. Бортко мусив відпрацювати надані понад 20 млн. дол., а у його душі новоспеченого (в 2007 році) члена Комуністичної партії Росії сумління навіть не заворушилося. Про заангажованість режисера свідчить і те, що він вилучає слова, які промовляє Тарасів син Андрій: „Хто сказав, що моя вітчизна – Україна?”.

І вже зовсім смішно виглядають декларативні заяви на смерть пораних у бою козаків: „Хай же славиться вівіки руська земля! Хай же квітне вічно руська земля! Хай же після нас живуть краще як ми, і красується вічно руська земля!”.

А у фіналі фільму, коли поляки спалюють прив'язаного до дерева Тараса, той до Довженкових слів „Підождіть, настане час, дізнаєтесь ви, що таке православна (руська) віра. Вже й тепер чують далекі й близькі народи – піднімається з (руської) землі сила, і не буде в

(Закінчення на стор. 16)

Тарас Бульба на малюнках студії „Зерна“

За кіносценарієм Олександра Довженка. Продовження. Початок в чч. 12-18.

Почувся вибух картечі.
Брама відчинилася, і виступило військо.
Спереду гусари.

За ними – кольчужники.

Потім панцирники. За ними всі у мідних шоломах.

– Не давайте їм шикуватися в ряди! – гукав кошовий.

І вдарили могутньою лавиною козаки.

Збили й змішали ляхів і самі змішалися, діло пішло на мечі та на списи.

Рубан, добрий козак, зчепився теж з одним з найхоробріших у польському війську, і довго билися вони. Вже подужав був Рубан пана і вдарив його гострим турецьким ножом у груди, та не вберігся: тут-таки звалив його найверодливіший, стародавнього князівського роду лицар і помчав на білому коні далі, рубаючи голови багатьом козакам.

– От з ким би я хотів помірятися силою! – кричав курінний Кукубенко і, припустивши коня, полетів за ним.

Довго рубалися вони. Розрубав вражий лях залізну сорочку Шила. Зачервоніла сорочка. Та не подивився на те Шило, а замахнувся жилавою рукою й оглушив пана по голові. Гепнувся лях, а Шило став рубати оглушеного. Та підбіг ззаду панський хлоп і загнав Шилові ножа в спину. Упав Шило на вбитого ляха і вмер.

– А що, панове, – гукнув Бульба, – чи є ще порох у порохівницях? Чи не ослабла козацька сила? Чи не гнуться козаки? Гайда!

І Тарас з козаками кинувся вперед.

Мрієте стати домовласником або бажаєте перефінансувати існуючу позику?

Тепер найкращий момент! Ціни на нерухомостях падають, а відсотки та умови на морттеджах найвигідніші у Кредитівці

**САМОПОМІЧ -
НЬЮ ЙОРК**

4.60%*

**5-ти річний змінний відсоток
30 річний термін**

Звертайтеся до нас - ми готові Вам допомогти!

***SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union***

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951!

Головне бюро:

108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Філії:

6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636

226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097

32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

225 N. 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990 Fax: 631 867-5989

Поза Нью Йорком телефонуйте безкоштовно: 1-888-SELFREL

Відвідайте нашу електронну сторінку: www.selfreliancenyc.org Е-пошта: info@selfreliancenyc.org

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith of the United States government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

* Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 360 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$5.13 в перших 5-ох роках.

чи може вона отримати найкращий подарунок на кожну нагоду?

Tak!

Надішліть їй ідеальний подарунок, використовуючи послуги Western Union, щоб зробити незабутнім її святковий день та використайте шанс отримати спеціальну нагороду.

Відтепер ви маєте можливість **отримати до чотирьох разів більше грошей ніж ви переслали – аж до 5000 доларів США** – кожного разу, коли ви робите відповідний вимогам грошовий переказ до 30 червня*. Щоб дізнатися про виграш, перевірте свій Western Union чек.

Як завжди, Ви можете цілком покладатися на Western Union та бути впевненим, що кожного разу Ваш грошовий подарунок буде безпечно доставлений адресатові**.

WESTERN UNION | *yes!*

відвідайте відділення завітайте на сайт westernunion.com телефонуйте 1-800-799-6882 (ми розмовляємо українською мовою)

* СКОРОЧЕНІ ПРАВИЛА МОМЕНТАЛЬНОЇ ГРИ WESTERN UNION®, ДЕНЬ МАТЕРІ ТА ЧАС ПОДАРУНКІВ, ЩОБ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ГРІ ЧИ ВИГРАТИ ПРИЗ, ВИ НЕ МУСИТЕ РОБИТИ ПОКУПКИ. ТРАНСАКЦІЯ НЕ ПОБІЛЬШУЄ ВАШИХ ШАНСІВ НА ВИГРАШ. Гра розпочинається 04/22/09 о 00:00:01 ночі за східним часом та закінчується 06/30/09 о 23:59:59 ночі за східним часом. Для участі в грі без трансакції не пізніше 06/30/09 відповідно поштової печатці надішліть поштову картку з написаним від руки вашим повним ім'ям, адресою та числом телефону (вказіть дату та час відправки в лівому нижньому кутку картки) за адресою: Western Union "Mother's Day" Game, P.O. Box 6000, Manhasset, NY 11030-6000. Відправлені заявки на участь в грі повинні бути отримані не пізніше 07/10/09. **Перший Приз:** (154) Призи, що виграють суму грошового переказу, помножену в чотири рази; з найбільшим виграшем 5000 доларів США кожному. Максимальна сума виплат по Першому Призу: 770,000 доларів США. Приблизні шанси на виграш: 1:79,766. **Другий Приз:** (307) Призи, що виграють суму грошового переказу, помножену в два рази; з найбільшим виграшем 5000 доларів США кожному. Максимальна сума виплат по Другому Призу: 1,535,000 доларів США. Приблизні шанси на виграш: 1:40,013. Максимальна сума виплат по Першому та Другому Призу разом: 2,305,000 доларів США. Приблизні шанси на будь-який виграш: 1:26,646. Прийняти участь мають право тільки легальні резиденти США, округу Колумбія, Пуерто Ріко та Американських Віргінських островів що досягли віку 18 років на 04/22/09. Працівники Спонсора, його агенти, посередники, а також їх філії, дочірні підприємства, рекламні та засохочувальні агенції або інші постачальники Спонсора, а також безпосередні члени родини і/чи такі, що проживають в одній родині, права на участь не мають. Недійсно в місцях, де заборонено. Підлеглий Офіційним Правилам, які знаходяться в кожному причетному відділенні або за адресою westernunion.com/giftrules. Спонсор: Western Union Financial Services, Inc.

** Western Union гарантує, що Ваш грошовий переказ буде доступний до виплати, або Ви отримаєте назад гроші. Виплата залежить від умов надання послуги, враховуючи час роботи відділень та різницю в часі між часовими поясами. Додаткові обмеження дивись на бланку "Відправити Гроші".
Western Union Financial Service, Inc. має ліцензію компанії на Переказ Грошей від Банківського Департаменту Штату Нью-Йорк.

МОВА ПРО МОВУ

Застереження до „найкращого“ словника

В розділі „Свободи“ „Мова про мову“ час від часу відновлюється дискусія довкруги правописного словника Григорія Голоскевича.

Колись один читач правильно запитував, хто такий Г. Голоскевич.

Перше видання словника появилось 1914 року у Петрограді, а сьоме, набагато розширене (40 тис. слів), затверджене Народним комісаром освіти 6 вересня 1928 року. Г. Голоскевич нічого не згадує про затвердження Словника Всеукраїнською Академією Наук (ВУАН) у Києві і Науковим Товариством ім. Тараса Шевченка (НТШ) у Львові в 1929 році.

У передмові до восьмого видання Секції мовознавства УВАН (Нью-Йорк, 1952 рік) подано чимало похвал на рахунок переваг „Словника“. Його вважали „найкращим, найповнішим, найдокладнішим...“. Не можна відмовити „Словнику“ цінності у поданні різних граматичних форм з наголосами та різницями між одниною і множиною. Коли ж ідеться про терміни *найповніший* і *найдокладніший* – тут такі визначення перебільшені. З мого, американського боку, коли я беру словник Вебстера, то приймаю його „на віру“, бо припускаю, і мільйони американців зі мною, що він є, покищо, найнадійнішим джерелом інформації. Словник Г. Голоскевича, на мою думку, такої ролі сповняти не потрапить. У Г. Голоскевича є маса-масенна помилок, особистих суджень, чужоземного „непотребу“, навіть порушень чинного права тодішньої УСРР (УРСР з 1937 року).

Опрацьовуючи для Українського Вільного Університету підручники з політекономії, мені треба було розшукувати потрібні (чи подібні) терміни по чужомовних словниках. Зі зрозумілих причин, мовний режим тодішньої України був відносно вузьким, тому і не міг визначити ті терміни у тих державах, де „дикий капіталізм“ переходив у менеджерську революцію, згодом був охоплений „техноструктурою“ (1960-ті роки), комп'ютеризацією (1970-1980-ті роки), а зараз „глобалізацією“, інформатикою і „бездержавною корпорацією“. Цих перемін Г. Голоскевич не міг (і ми не могли) передбачити.

Ідеться про те, що, гортаючи Г. Голоскевича, я помітив стільки недоробок, перекозів, а також терміни, що наявно порушували чинне право України (наприклад, назви міст). Радянські критики Г. Голоскевича не зовсім помилялися, коли мали застереження до маси галицизмів, льокалізмів тощо.

Наприклад, Г. Голоскевич дозволив собі змінити назву держави США на Північно-Американські Сполучені Штати. Чим значимим є м. Каліш (у Польщі)? Місто Керч стало Керчь, так само Пермь, Кемь тощо. Чи конче потрібні чужоземні слова, як *гербата*, *гандишуг*, *магель*, *гляр*, *хляга* тощо? Якби словник містив 200 чи 300 тисяч слів, тоді і льокалізми, що зараз побутують у Галичині (*майзель*, *гебель*, *братрура*) можна б помістити.

Дискусія тут іде про дві справи: а) написання географічних назв і б) непослідовність у написанні українських і неукраїнських прізвищ. При географічних назвах Г. Голоскевич послідовно відходив від офіційної транскрипції. Завважу, що держава, якою вона б не була, чи нам подобається, чи ні, має природне право називати місто по своїй волі. Наприклад, місто Сталіно, а не Сталіне за Г. Голоскевичем (стор. 381), Каховка, а не Кахівка (168). Міста, що закінчувалися на *-поль*, *-ськ*, *-зьк* і *-цьк* Г. Голоскевич подавав на свій розсуд.

Треба знати, що міста Південної України є відносно молодими й носять чужоземні ймення, бо так веліла Катерина II. Їх треба закінчувати на *-поль*, а не на *-піль*. Серед них: Симферополь, Севастополь, Маріуполь тощо. Місто Нікополь Г. Голоскевич подає так: Никопіль (243), хоч Ніко походить з грецької мови, а поліс – це держава, місто. Місто з поді-

бним коренем (Нікосія) є столицею Кіпру.

Очевидно, є чимало міст, що мають закінчення *-піль*. Як Катеринопіль (Черкаська обл.), Костопіль (Рівненська обл.), Тернопіль, Ямпіль (Сумська і Вінницька обл.) і багато інших. У цих назвах закінчення *-піль* доречне, бо походить від слова поле. Місто Теофіполь (Хмельницька обл.) подано як Теофіпіль. З погляду милозвучності перший варіант був би кращим. Цікаво теж, що м. Адріанопіль (тепер Едірне в Туреччині), як і м. Філіппополь (Болгарія), теж закінчено на *-піль*.

До міст, що закінчуються на *-ськ*, Г. Голоскевич додає на кінці букву „е“. Отже, подається Дніпропетр/і/вське, Генічеське, Новомосковське і ін. У випадку Дніпропетровська (100) Г. Голоскевич замінив букву „о“ на „і“, хоч повинен знати, що назва походить від Григорія Петровського, голови тодішнього Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету (ВУЦВК), а не від якогось Петрівського. У нас, серед емігрантів, нерідко можна почути, як проф. Михайла Грушевського називають – Грушівський, бо Грушевський, мовляв, російське прізвище.

Подібно зукраїнізовано прізвища: Драгоманова, Глібова, Єфремова, де закінчення *-ов* замінено на *-ів*. Не обійшов Г. Голоскевич столиці Волині – Луцька (199), старовинний Лучеськ, який подається як Луцьке.

Якщо, для прикладу, зі словником Г. Голоскевича мав би діло україномовний, але об'єктивний чужинець, він мусив би прийти до висновку, що Г. Голоскевич був під впливом двох ефектів: а) „ефекту примітивного націоналізму“ або б) „ефекту надмірного фонетизму“. Складається враження, що у закінченні *-ськ* Г. Голоскевич добачував москалізми, хоч такі закінчення подаються у „Слові о полку Ігоревім“.

Міста з таким закінченням є і в корінній Польщі: Гданськ, Отвоцьк, Пуцьк, Плоцьк, Пшеворськ, Черськ, Мінськ, Мазовецькі тощо.

У написанні власних імен взагалі бракує послідовності. Отже, слов'янські прізвища на *-скі* і *-ски* в Г. Голоскевича подаються за українською транскрипцією (*-ський*): Пілсудський (290), Палацький (168), Соболевський (373), а прізвища, закінчені на *-вич*, подаються у фонетичному звучанні: Сенкевич (363), Міцкевич (215), Григоровіч (82). У прізвищу Григоровіч не подано „ї“, адже це прізвище російського письменника. Прізвище Грибоедова (82) написано з „ї“, але Горького (87) написано як Горькій. Є переборщення у російських прізвищах, де виступає буква „є“. І так, Алексеев-Алексеев (6), Тургенев-Тургенев (404), Менделеев-Менделеев (210).

Є і такі недоречності: м. Радомишль – Радомишель (333), м. Ічня – Ічень (160), а японське місто Йокогама („џ“ в англійській мові) – Йокагама (161). Є і наші недоречності: Г. Голоскевич каже писати: Ауербах (нім. письм.), Шопенгауер (нім. філ.), а ми пишемо Авербах, Шопенгавер і т. д.

Прізвища і терміни перед знаком тире – це за Орфографічним словником 1994 року, а числа в дужках взяті з Г. Голоскевича. Сапієнті са!

Закінчуючи цю коротеньку прогулянку по Г. Голоскевичеві, де подано лише 1-2 відс. різних порушень, знайдено багато термінів, яких немає у Г. Голоскевича, а які вже були тоді, у 1920-их роках. А серед них такі: *союз*, *низовина*, *материк*, *літун*, *танк*, *окремо* (є слово „осібно“, наявний полонізм), *мазут*, *особняк* (палац), *дача*, *гонка* (коней, псів тощо), *торговець* і чимало інших.

Навіщо далі перемучувати читача, якого вдовольстало намучило безтолкове політиканство?

Д-р Омелян Бей,
Шіпенсбург, Пенсильванія

Передбачаючи, що цей матеріал викличе різні думки й оцінки, запрошуємо якомога ширше коло читачів взяти участь в обговоренні статті д-ра Омеляна Бей.

3 листів до редакції

„Вірне“ – не значить „правильне“

У всіх без винятку україномовних газетах в Україні і поза нею слово „вірний“ вживають у значенні – правильний (вірне рішення, вірний спосіб, вірна відповідь). Щоб зрозуміти це хибне слововживання, слід пам'ятати, що антонімом до „вірний“ є слово „зрадливий“. Тому треба писати і говорити: правильне рішення, правильна відповідь, і т. д.

Іван Бутрій,
Глен-Спей, Нью-Йорк

Мові потрібна рівновага

Протягом останніх кількох років в розділі „Мова про мову“ різні автори захищали діалектне багатство нашої мови. Це, звичайно ж, треба робити, але при цьому пам'ятаймо, що набагато важливішою проблемою є остаточне унормування української літературної мови. Без загальнонаціонального правопису діалекти не підвищать нашої мовної культури. Коли у Франції в травні минулого року парламент узаконив конституційну поправку, котра проголошувала регіональні діалекти „національним надбанням“, Французька Академія виступила з гострою критикою цієї поправки – саме того, що про діалекти йдеться у 1-ій статті Конституції, а про літературну французьку мову – аж у 2-ій. У своїй заяві академіки підкреслили: „Ставити регіональні мови перед мовою Республіки заподіює кривду Республіці і розвиває основні принципи, котрі формують Націю“.

Павло Кулик,
Перт-Амбой, Нью-Джерсі

Вирівняймо правопис „Рівного“

Мені дуже прикро, що у „Свободі“ продовжують вживати історично і фонетично неправильну форму, утворену від назви міста Рівне: пишуть Рівненщина, Рівненський, хоч треба – Рівенщина, Рівенський. Колись я вже друкувала у „Свободі“ спеціальну статтю з етимологічними виснаженнями. Нащо ж триматися за хибне написання?

Наталія Іщук-Пазуляк,
Філадельфія.

Від редакції:

В нашій мові тепер така ситуація, що кожен тримається за своє. Після Ваших вияснень ми якийсь час дотримувалися цього написання – Рівенський, Рівенщина, але в матеріалах, котрі надходять до нас з України, в тому числі й офіційних, від найвищих державних установ, вживається лише ця форма – Рівненська область, Рівненщина. Коли під таким матеріалом стоїть підпис Президента чи Прем'єр-міністра, то ми не змінюємо, „ані титли, ніже тії коми“. Більше того, цю форму знаходимо у статтях філологів з національного університету „Острозька академія“. Коли ми спробували вступити з ними в правовисну дискусію з цього приводу, мовляв, це той самий випадок, що й „Лубни – Лубенський“, то почули такий аргумент: в Івано-Франківській області є село Рівень, сільрада, отже, – Рівенська, тому коли утворювати від міста Рівне такі похідні, як Рівенщина, то мешканці Рівеня можуть подумати, що йдеться про збіг назви, про два Рівені в різних краях України. Інтернетний довідник з українського слововживання Марії Волощак також подає: „Рівне – Рівненський“. Але найбільше нас схилило до написання „Рівне – Рівненщина“ та обставина, що саме таку форму пропонує проєкт останньої редакції „Українського правопису“ – той проєкт, проти якого виступили всі антиукраїнські сили в Україні. „Свобода“, починаючи від оприлюднення цього проєкту, підтримувала його авторів, тому що в загальному йшлося про достойну мету – про повернення нашій мові багатьох її природних рис, понижених попередніми совєтськорезимними правописами.

Розділ „Мова про мову“ веде
ред. Петро Часто

МОВА ПРО МОВУ

3 листів до редакції

А нас учили інакше

У „Свободі“ з 19 вересня 2008 року я прочитав статтю Левка Хмельковського „Запляновані російські дивацтва“. У ній є таке речення: „10 серпня два російських стратегічних бомбардувальники Ту-160...“. Мене це граматичне твориво здивувало. Бо, як мене вчили української мови, то якщо слово „двоє“ є в першому відмінкові множини, то й прикметники, які сліднують, мусять бути в такому самому відмінкові, а саме: „...два російські стратегічні бомбардувальники...“.

І друге моє спостереження. Маю на увазі практиковане „Свободою“ написання назв різних наших громадських організацій. Тижневик подає з великої літери лише перше слово назви, рашту слів – з малої. Нас, повоєнних емігрантів, у школах та гімназіях в таборах Ді-Пі навчали писати всі слова в таких назвах з великих літер. Так велить і виданий Науковим товариством ім. Шевченка в 1976 році „Український правопис“ Пантелеймона Ковалева. Наприклад, Об’єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ), Демократичне Об’єднання Бувших Репресованих Українців Советами (ДОБРУС), Об’єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков тощо. А в абрєвіатурах наші діяспорні граматика дозволяють такі форми відмінку: в ОДУМ-і, в ДОБРУС-і і т. п.

Чому ж „Свобода“ не вживає цих звичних для нас правил?

Олексій Коновал,
Арлінгтон-Гайтс, Ілиной

Від редакції:
Щодо першого питання. Таке вживання числівників, котре у „Свободі“ здивувало шановного автора, цілком традиційне, що підтверджує професор Юрій Шевельов. Також у виданій ще 1917 року „Граматиці української мови“ Василя Сімовича знаходимо цю ж форму, і приклади з української клясики: „Два хитрих мудрого не переважають“ (Леонід Глібов); „Достав у п’яного Тараса два приговори фальшивих“ (Іван Тобілевич); „Два трупи невеликих узяв на плечі“ Тарас Шевченко); „У мене дві повнісіньких шафи книжок“ (Олександр Кониський).

Щодо повних назв різних громадських організацій. Не вживаємо ми згаданих автором правил не зі злого умислу, а з причини неузгодженості між нашим правописом (Харківським 1928 року) і тим, котрим послуговуються в Україні.

У матеріалах з України в назвах організацій лише перше слово пишеться з великої літери, і щоб було якомога менше плутанини, ми змушені писати так само й назви наших організацій. Тут є й інші аспекти проблеми. Скажімо, слово „Церква“ ми пишемо з великої літери, коли йдеться про певну конфесію, коли ж мова про певний храм – тоді з малої.

Судить самі: як у цьому випадку правильніше писати згадану Вами для прикладу назву – Об’єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков? Адже ж тут мова не про конфесію, а про об’єднання саме храмів, конкретних церков.

Ще тяжчий випадок з ДОБРУС (Демократичне Об’єднання Бувших Репресованих Українців Советами). Назва невдала, ще й містить явний русизм, тому залишається подавати з великою літерою тільки її перше слово, а наступні слова пропонувати у стрункішій і правильнішій українській формі.

3 народної етимології

Кожна мова в процесі свого розвитку збагачується словами іншомовного походження, словами чужими. Іноді буває, що чуже слово має якусь звукову подібність до слів рідної мови. Коли таке чуже слово потрапляє в мову ширших народних мас, то його ці маси усвідомлюють і вимовляють інакше, ніж воно вимовляється в літературній мові. В результаті таких далеких асоціацій з певним словом рідної мови чужоземне слово змінює свою звукову форму, наближаючись до вимови слова рідної мови.

Народна мова у вимові намагається змінити чуже слово так, наче воно утворене від одного кореня з добре відомим народіві словом рідної мови. Цей процес осмислення чужого слова через випадкове асоціювання його з певним словом рідної мови і відповідна до цього зміна звукової форми слова зветься

„Круг містечка Берестечка...“

В одного поета є вірш з таким довгим заголовком: „Домашні недільні читання Коцюбинського в західньонімецькому містечку Гослар“. Твір цікавий, актуальний. Але з мовного боку саме в заголовку має помилку, синтаксичний ґандж.

З давнього-давня, за найстарішими фолклорними зразками й літературними пам’ятками, для української мови властиве узгодження географічних назв з загальними: „...На реце Каяле у Дона великаго“, – уточнює „Слово о полку Ігоревім“ місце кривавої січі.

В історичній пісні про вільне лицарство співається:

*Сіли собі слободою
Над Бугом-рікою.*

А ось сумна строфа з поезії Тараса Шевченка:

*Круг містечка Берстечка
На чотири милі
Мене славні запорожці
Своїм трупом вкрили.*

Ще ось рядки з пісні Січових Стрільців:

*Коб скоріше з гір Карпатів з’їхати в долину
І свобідно повитати славу Україну.*

Пан, пані, панна...

Останнім часом ми повертаємо собі багато цінного з того, що було втрачене на „переможних“ шляхах до „світлого“ майбутнього. На тих шляхах не одне покоління українців відучили від нормальних звертань одне до одного.

Після запровадження в Україні більшовизму всі прийняті в нашому суспільстві форми звертання було скасовано й замінено словом „товариш“, чим завдано шкоди насамперед цьому прекрасному слову. Товариш – це людина, пов’язана з кимось почуттям дружби, щирий приятель, одностудець, спілбник. Усі похідні від цього слова мають ту саму семантичну основу: товаришка, товаришувати, товаришування, товариство та ін. Будь-кого товаришем не назвеш. Для цього в нас здавна існують слова: *пан, пані, панна, добродій, добродійка*. Вони вживані як самі, так і означеннями – *шановний, вельмишановний, поважний, високоповажний, ласкавий*.

Слово „пан“ має два значення: представник панівної верстви і форма звертання, прийнята в суспільстві. Воно вживається в сімох слов’янських мовах – українській, білоруській, польській, чеській, словацькій, верхньолужицькій, нижньолужицькій. Наша мова розрізняє два значення слова „пан“ навіть граматично: „пани“

народною етимологією.

Так постають, наприклад, такі перекручення чужих слів в народній мові:

гульвар – замість „бульвар“ (бо на бульварі гуляють);

гувернянька – замість „гувернантка“ (бо обов’язки гувернантки подібні трохи до обов’язків няньки);

скупелянт – замість „спекулянт“ (бо йдеться про скуповування).

Перекручуються іноді чужі прізвища. Наприклад, прізвище одного поміщика-німця – Гогенлое фон Шіллінгфюрст – українські селяни в 1918 році вимовляли так: „Голі ноги шилом хвіст“. Цей німець, до того ж, ходив у вузеньких штанах і у фракці. Отже, його зовнішній вигляд справді відповідав тій назві, яку дали йому селяни.

Петро Оксаненко
(з журналу „Наша Мова“, ч. 1, Мюнхен, 1947 рік)

Отже, і сучасному поетові слід було написати „...в західньонімецькому містечку Госларі“, тобто узгодити власну і загальну назви.

Відхилення від цієї норми в сучасній українській мові можливе і навіть доцільне лише у спеціальній документації, в топонімічних реєстрах, у військових усних і письмових наказах, звітах тощо. В цих випадках важливе швидке, точне, безпомилкове сприймання географічних назв: „У населеному пункті Крижопіль“, „Над річкою Рось“, „Біля підніжжя гори Вітрова“, „500 метрів лівіше від урочища Глибока Балка“.

В загальнолітературній же мові спеціальні, вузькопрофесійні особливості збіднюють її, роблять сухою, казенною. На подібне „оканцелярювання“ не раз звертали увагу відомі письменники і вчені-мовознавці.

На жаль, преса часто нехтує нормами відмінювання географічних назв. Хто-хто, а журналісти не повинні вважати такі мовні тонкощі дрібничками, не вартими особливої уваги. Вони мають бездоганно вміло користуватися лексичними, граматичними нормами літературної мови, правильної вимови рідного слова.

За книжкою Анатолія Бортняка „Ну що б, здавалося, слова...“ (Бесіди про культуру української мови), Київ, „Український письменник“, 1994 рік.

– представники панівної верстви, і „панове“ – множина при звертанні безвідносно до класової належності.

Деякі мешканці України, що досі перебувають в полоні облудних ідеалів радянської доби, категорично виступають проти слова „пан“ як форми звертання. І посилаються при цьому на Тараса Шевченка, який „не любив панів“, та на наявність у нашій мові слів на кшталт „панщина“, „запаніти“ тощо. Але ж Кобзар уживав „пан“ та похідні від нього і в другому значенні – як форму ввічливого звертання. Подаю кілька прикладів за „Словником мови Т. Шевченка“:

„Спасибі вам, панове-молодці, Преславній запорожці, За честь, за славу, за повагу; Нехай вам, панове товариство, Бог допомагає! Панно, пташко моя! Панно, доле моя! Не соромся, дай рученьку. Ходім погуляймо; Цілую твою стару пані, твоїх молодих діточок; Вельми і вельми шанобная і любая моя пані Мар’є Василівно!...“.

Леся Українка до своїх близьких подруг зверталася: „Дорога товаришко!“ (до Ольги Кобилянської), „Товаришці на спомин“ (вірш-звертання до Антоніни Макарової). У більш офіційній ситуації вживала слів „добродію“, „добродійко“, „пане“, „пані“.

За книжкою Олександра Пономарева „Культура слова“, Київ, „Либідь“, 1999 рік

Передплачуйте і читайте „Свободу“ – тижневик УНСоюзу!

Змосковщений...

(Закінчення зі стор. 11)

світі сили, яка б не скорилася їй..." – за авторством комуніста В. Бортка – українець Тарас Бульба, як я вже згадав на початку статті, додає політичний прогноз: „Вже і тепер далекі та близькі народи відчувають: підійметься з Руської землі Цар, і не буде у світі сили, яка б не підкорилася йому!”.

Ото замах! Розумійте, і НАТО, і ООН не завадять Росії порядкувати у світі! А що, у нинішній Російській Федерації і справді державний устрій – конституційна монархія, от тільки замість слова „цар” чи „імператор” вони скромно вживають „президент”. Та імперська сутність залишається, – Росія, як і раніше, спирається на військову силу, але тепер замість шабел, пістолів та гармат часів Тараса Бульби має міжконтинентальні ракети, посилає флоту у світові океани, використовує силу для гноблення малих народів на околицях держави та стоїть на позиціях нерівноправного партнерства (політичного та економічного) із сусідніми державами, в тому числі – з Україною.

А також – ідеологічні диверсії. Про них газета „Свобода” (ч. 14) зазначає: „Москва знає, скільки зусиль – явних, а ще більше таємних, вона поклала для розхитування внутрішнього становища незалежної України”. До таких диверсій належить, на мою думку, і кінофільм „Тарас Бульба”.

Останні кадри фільму – кіннота мчить у бойовому наступі з вигуками: „За Русь! За віру!” А що б на це сказав О. Довженко? Адже у нього написано: „За віру! За Січ!”

Цікаво, що навіть найбульварніша газета України „Бульвар” (ч. 14) щодо В. Бортка помітила: „Створив ідеологічний блокбастер і виліпив із гротескного мітологічного персонажа (це про Бульбу! – В. Є.) національного позитивного героя”. От тільки автор статті Юлія Пятецька постидалася щиро сказати, що створений В. Бортком національний герой – російський!

У цій статті я розглядаю лише політико-ідеологічний аспект кінофільму, не торкаючись його художніх якостей.

Прикро за режисера В. Бортка, який, розпочавши, як на мене, геніальним фільмом „Собаке серце” за Михайлом Булгаковим, скис у телевізійному серіалі „Майстер і Маргарита”, також за М. Булгаковим, і, як бачимо, душою (чи свідомістю?) зійшов на пси у „Тарасі Бульбі”. Так, є намагання копіювати кровожерливі голівудські фільми (багато крові дзюрчить із пораних тіл, відрубани голови козаків, заобрінний брутальний натуралізм у сцені перебування польським катом кісток Остапові та інше).

Є банальний стереотип смакування еротичності в любовщах Андрія із Зосею. Наскільки ж показане ганебніше цнотливого Довженкового: „Зося... дивилася вона йому (Андрієві) в вічі і раптом заридала і з дивною жіночою рвучкістю кинулася йому на шию. Андрій поцілував панночку в уста, що припала до щоки його, і не байдужі були вуста. Вони відповіли тим самим, і в цьому обопільно злитому поцілунку відчувалося те, що один тільки раз у житті дано відчувати людині”.

Багато ще чого у фільмі є, але немає одного – поваги до України, до українців. Навіть назви нашої Батьківщини не чути (хоч у Довженка є).

Не буду торкатися і правового питання – чи має місце плагиат щодо використання кіносценарію О. Довженка автором сценарію В. Бортком? Втім, не будемо дивуватися – В. Бортко настільки ж зневажає Україну, як і держава, яка замовила йому ідеологічний фільм.

І насамкінець, письменника М. Гоголя свого часу привласнив СРСР, а нинішня російська держава так і не відпускає його зі своїх пазурів, намагаючись використати в ідеологічних цілях. Але ж чому відмовчуються наші українські авторитетні діячі культури? Ті, які показували себе національними демократами у 1991 році, та вважають себе такими й нині? Мій діагноз: культура завжди була віддзеркаленням економіки.

А як тепер всесвітня криза, то й у культурі має бути криза. Біда в тому, що криза у головах не лише олігархів, але й так званих „демократів” від культури.

Спілка Українських Журналістів Канади й Америки

запрошує всіх працівників українських засобів масової інформації, а також і журналістів, які за фахом не працюють, взяти участь у 3-тій Співці Співки, на „СОЮЗІВЦІ”, в Кергонсоні, штат Нью-Йорк, у дніх від 15-го до 18-го травня 2009 р. Закликаємо редакторів, журналістів і працівників усіх видів ЗМІ повідомляти про 3-тій у доступних ВАМ засобах, як у традиційних, так і в електронних, як громадське безкоштовне оголошення.

Умови перебування учасників 3-тій: по дві особи в кімнаті, за три ночі, з п'ятниці до понеділка, харчування і бенкет – \$ 300.00 (ам) від особи.

ПРОГРАМА 3-ТІЙ

День Перший: П'ятниця, 15-го травня.

О 7-й вечора на „Союзівці” відбудеться прийняття – зустріч делегатів і гостей. Концерт дуету „Писанка” – заслужених артистів України Оксани Савчук та Івана Кавацюка.

День Другий: Субота, 16 травня.

Перша Сесія – від 9-ої до 10:30 ранку.

Тема – Четверта Хвиля.

Доповідач **Мирослава Роздольська** з Нью-Йорку.

Друга Сесія, від год. 10:30 ранку до 12:30 дня.

Тема „Журналісти і Громада”, доповідачі: **д-р Аскольд Лозинський** – попередній Президент СКУ, **д-р Мирон Куропась** – заслужений журналіст і суспільно-громадський діяч.

Обід від 1-ої до 2-ої години дня.

Третя Сесія, від 2-ої до 3:30 дня.

Тема – „Українська Мова”.

Доповідач **Стефан Ґеник-Березовський**, керівник телепрограми „Світогляд”.

Бенкет о 7 - й годині вечора.

Головну доповідь на бенкеті виголосить

Василь Ілашук, президент Теле-Радіо Компанії України.

День Третій: Неділя 17-го травня.

3-тій Співки від 9-ої ранку до 12.00-ої години дня.

Обід – від 12:00 години до 1-ої дня.

Четверта Сесія – від 1-ої до 2:30 дня.

Тема – „Журналістська етика”.

Доповідач **Рома Гадзевич**, редактор часописів „Свобода” та Ukrainian Weekly.

П'ята Сесія. Тема – „Новини з України”.

Доповідач **Оксана Соколик-Сидорчук**, керівник Радіо-програми „Пісня України” в Торонто.

Шоста Сесія від 5-ої по пол. до 6:30 вечора.

Тема – Електронні Засоби Масової Інформації – Дискусія.

День Четвертий: Понеділок, 18-го травня.

Завершення 3-тій.

Ваші зауваги і поради просимо слати на Е-мейл Голови Співки **Юрія Ключаса** jurij@kontakt.ca, jurij@gmail.com, телефон: 416 410-1155.

*Вітаємо з 50-ти річчям
Валентину та Миколу
Мищенко!*

*Бажаємо щастя, здоров'я
та легких і легких літ!*

*Ваші шлюбні дні ми вітаємо!
Своєю любов'ю надсилають Ваші діти:*

*Ліза з чоловіком Марком Павлюком
Анатолій з дружиною Наталією Мищенко
Катя з чоловіком Юркою Мищенко*

*та Ваші внуки:
Данило, Вікторія
та Кристинка Павлюк
Ізабелла та Микола Мищенко
Валентина Мищенко*

5/17/1959

OPERA TOUR

September 09 – 19, 2009

11 Day All inclusive Deluxe Tour of Romania + Budapest
Featuring Georg Enescu International Music Festival in Bucharest

MANON LESCAUT

Daniela Dessi, Soloist

“Dessi sings with marvelous dramatic agility; It's no wonder that she has been compared to Maria Callas.” ...Opera News 4/09

Royal Philharmonic

Joshua Bell, Soloist

A Midsummer Night Dream

F. Mendelssohn (Ballet)

\$2800 twin

\$450 sgl

Includes: air/land/meals/tours and best tickets
Bucharest (3) a bus tour of Bukovyna and Maramures (4) Budapest (3)
Guaranteed departure – limited space available

This tour is organized by the Omelan Helbig Memorial Fund
All proceeds go to the Ukrainian Bandurist Chorus

Contact: SCOPE TRAVEL INC. 101 S. Centre St. S. Orange, NJ 07079
scope@scopetravel.com 973 378 8998 www.scopetravel.com

Краматорськ – радянське місто в Україні

КРАМАТОРСЬК, Донецька область. – Їдучи в Краматорськ до Олексія Маменка, одного з небагатьох відомих мені свідомих українців Донбасу, я мимоволі відчував, що чим далі на схід, тим менше стає України. Радянськість краю проявляється у дбайливо збережених пам'ятниках комуністичної доби, в архітектурі, мові, а головне – у мисленні більшості людей. Тут дійсність міряють ще радянськими штампами, важко сприймають самостійність України і в усьому посилаються на Москву.

Пейзаж за вікном нагадує вислів відомого сатирика Михайла Жванецького: „У Кривому Розі не можна жити, сюди можна приїхати, щоб померти”. Розбиті дороги, сумні похилені приватні будинки, безликі багатоповерхівки, розкидані підприємства, чимало з яких не працюють, на тлі суцільної засміченості і багна складають апокаліптичне враження.

Краматорськ спершу розвіяв негативне враження від краю. Виходячи з вагону, я перечитував, не вірячи своїм очам, напис на огорожі: „Україна понад усе!”. Мій настрій покращав, і я почав звертатися до людей українською мовою. Ніхто мені взаємності не відповів, але й не кривився. Мене розуміли! І це вже добре.

Люди тут посміхаються значно менше, ніж, приміром, на Черкащині. Хоча вихідців з Шевченкового краю я зустрів чимало. Однак, на Донеччині вони втратили притаманну черкашанам м'якість і привітність. Натомість і в поведінці, і в розмові з'явилася непритаманна більшості українців нахабність, розхристаність чи розпущеність. Важко навіть знайти відповідне слово.

Сусід у вагоні, який їхав в Ясинувату Донецької області, дуже різко, з уживанням лайливих слів, розповідав мені, як він їздив власним авто до родичів дружини в Росію, і як негарно до нього ставилися представники місцевих правоохоронних органів, особливо на дорозі, бо він „хохол”, і як він їх ставив на місце.

Я дізнався, що родом він з Канівщини, працював у шахті, потрапив під завал, покалічився. Зараз інвалід. Щоб вижити, продає вугілля, видобуте у нелегаль-

Олексій Маменко

них копанках.

О. Маменко зустрів мене радісними вигуками, називаючи братом і козаком, не знаючи, де й посадити. О. Маменко „сидів” у мордовських таборах з 1957 по 1967 рік. Разом з ним відбували покарання Левко Лук'яненко, Олекс Тихий, Анатолій Лупиніс і навіть Йосиф Сліпий. Для хлопця з хутора Петьки, що на Полтавщині, табір став справжнім університетом. Він прагнув знань, але напередодні Другої світової війни закінчив лише шість клас. А далі була примусова праця в Німеччині, шість років у радянському війську і завод у Дніпропетровську. Тут він закінчив 10 клас вечірньої школи, мріяв про інститут. Розповіді для робітників про виступ тодішнього президента США, у якому він розвінчував СРСР і його політику, привели О. Маменка на лаву підсудних.

Співкамерники зробили з стихійного антикомуніста затятого націоналіста. Вийшовши на волю і потрапивши на Донбас (в інші регіони України йому багатозначно „порадили” не потикатися), О. Маменко усього себе віддав утвердженню у зросійщеному краї українства. Пропагував українську національну ідею серед школярів. Його 18 разів звільняли з праці. Зараз йому 82 роки, нещодавно майже відмовили ноги.

О. Маменко попросив мене приїхати. „Хочу комусь залишити свої книги, – написав він у листі, – а то помру і все пропаде. Адже дітей у мене нема”.

Ми провели разом два дні. То були уже мої університети, які я спробую ще продовжити. Адже таких відданих Україні, таких завзятих і безкомпромісних людей тепер небагато.

Роки життя у байдужому до України, а то й ворожому оточенні наклали свій відбиток на О. Маменка. Він буває нервовим, різким і категоричним. Але його можна зрозуміти. Бути українцем на Донбасі – це значить бути ста- левою людиною. О. Маменко саме такий.

Вдома у нього стоїть велосипед зі спеціальною скринькою, в яку він склав усе необхідне в дорозі, включаючи ліки. Він готовий рушити на захід, коли на Україну посунуть росіяни. Побувавши у Краматорську, я не можу з цього сміятися. І водночас, чомусь вірю, що велосипед О. Маменкові не знадобиться. Особливо, якщо українська влада в Києві стане сильною.

Олександр Вівчарик

І досі в центрі Краматорська бовваніє Ленін. Фото: Олександр Вівчарик

2200 Route 10 West, Suite 104
Parsippany, NJ 07054
(973)538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

International Trade, LTD
e-mail: roxolanalt@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА
Бага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973)538-3888
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

* Додаткова оплата за доставку існують певні обмеження.

Додаткова оплата за доставку – \$10 – Західна Україна; \$15 – Східна Україна
Тел.: (973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

В Україні: **ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ**

\$100 - \$8	\$500 - \$25	\$900 - \$45
\$200 - \$14	\$600 - \$30	\$1000 - \$50
\$300 - \$18	\$700 - \$35	\$1500 - \$75
\$400 - \$20	\$800 - \$40	\$2000 - \$100

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.
• **Доставка \$10 за кожне замовлення**

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний” з каталогу **вміст пакунку:** борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., саями – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки. Ціна \$ 99 за 51 ф.

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ мінімум 10 фунтів	ЛІТАКОМ 2-3 тижні мін. 10 фунтів	ДОЛЯРИ Пересилка і доставка	ЕЛЕКТРОНІКА 220 V
-----------------------------------	--	---------------------------------------	-----------------------------

15 років в бізнесі чесною і добросовісною праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакочок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Toll Free 1-800-965-7262

Союзівка
календар подій 2009 рік

10 травня – святковий обід з нагоди Дня Матері.	1 – 3 червня – весілля.
16 травня – з'їзд Спільки Українських Журналістів.	14–19 червня – тиждень сеньйорів УНС.
22–25 травня – Memorial Day weekend п'ятниця вечір: Pete & Vlod on the Tiki Deck субота: забава до звуків оркестри „Світано”, 10:00 веч.; неділя: Zuki & Mike on the Tiki Deck.	19 – 21 червня – весілля.
30–31 травня – з'їзд українських-американських ветеранів.	21 – червня – святкування „Дня Батька”, концерт.
	21 червня – 2 липня – тенісовий табір.
	27 червня – приватна імпреза.
	27 червня – УСЦАК, тенісові змагання.
	28 червня – 5 липня – Табір „Пташат”, сесія 1; Exploration Day Camp 1.

Союзівка
for all seasons

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

НАШ АРХІВ:
www.svoboda-news.com

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Блискуча кар'єра українки Стефанії Довгань

Вісім років тому в газеті „Свобода“ була вміщена розповідь про випускницю Вищої музичної школи при університеті штату Меріленд киянку Стефанію Довгань, яка, до того ж, стала тоді володаркою Золотої медалі на конкурсі ім. Рози Понсел.

Тепер вже п'ятий сезон вона співає в опері міста Гагена (Земля Північна Вестфалія, Німеччина). В репертуарі С. Довгань – 22 оперні партії. Серед них – партії Клеопатри з опери Георга Генделя „Цезар в Єгипті“, Олімпії з опери Жака Оффенбаха „Казки Гофмана“, Паміни в „Чарівній флейті“ Вольфганга Моцарта, Нанетти у „Фальстафі“ Джузеппе Верді та ін.

Співачка блискуче виконує складні партії в сучасних філософсько-психологічних оперних виставах. Вона співає в багатьох містах Баварії, Австрії, Швейцарії, Франції. Пласідо Домінго

запросив юну фіналістку конкурсу свого імені виконати арію Віолетти з першої дії „Травіати“ Дж. Верді і диригував їй.

Нинішньої весни заля Гагенського театру аплодує співакці в ролі Джильди в опері Дж. Верді „Ріголетто“. Кристоф Шулате пише в місцевій газеті: „Подія вечора – Стефанія Довгань в ролі Джильди. Вона феноменально доносить до слухачів всі найтонші емоції героїні. Стефанія веде своє сопрано осмислено, без жодних гальм, без жодних зволікань до найвищих висот, зваблюючи слухача численними нюансами, глибоко торкаючи його зворушливим п'янісімо“.

Карстен Марк писав у газеті „Рурські новини“: „Стефанія Довгань в ролі доньки Ріголетто співала вражаючи. Її мрійлива оперна арія належить до вершин цього оперного вечора“.

Анке Демірсой у газеті „Вестфальський огляд“ писала: „Вимоги Верді посилені для Стефанії Довгань. Що хотів Верді, вона здатна виконати. Її образ Джильди – цнотливий: ліричний, трагічний. Її кантিলени, каденції, віртуозно виконані верхні ноти підносять нас з землі до неба“.

Схвальних відгуків дуже багато. Але співачка ними не захоплюється, не спочиває на лаврах, а далі шукає, вдосконалює образ. Кожен вихід на сцену – як вперше.

У вільний час С. Довгань вже виношує в душі образ пристрасної Недди – вона незабаром співатиме у „Паяцах“ Руджеро Леонкавало.

Між тим – нова подія: надійшла вістка, що С. Довгань, як переможниця конкурсу, який відбувся у Метрополітен-опері Нью-Йорку, запрошена на один з найпрестижніших музичних фестивалів світу – фестиваль „Сполето США-2009“, де має співати головну партію Луїзи в опері Густава Шарпант'є „Луїза“. Диригуватиме Емануель Війом (Франція), музичний директор фестивалю. В центрі сюжету – кохання швачки Луїзи до художника Жюльєна. Тлом опери

Стефанія Довгань

є Париж – місто світла і насолод. Суть драми – зіткнення вільної любові і обов'язку перед родиною.

Шанувальникам опери варто поїхати до Чарльстону в Південній Кароліні, де від 22 травня до 7 червня на літній оперній сцені звучатиме славетна опера Г. Шарпант'є, а в ній співатиме молода оперна дівка С. Довгань.

Маргарита Зайцевська

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Домагайся

Тримай синицю у руках,
Хоч журавель у небі,
Бо цей маленький сірий птах
Один-єдиний в тебе.
Хто в власних мріях не блукав?
Та треба пам'ятати,
Що можна будячить свою
До мрії наближати.
Тоді злетить ваш сірий птах,
Й в лелеку обернеться.
Тож домагайтеся свого,
Допоки серце б'ється.

Дмитро Дорофеев,
Луганськ

2009
SOYUZIVKA
To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foodmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

Tennis Camp

June 21 to July 2 \$675 UNA member \$725 non-member
Kicks off the summer with 2 weeks of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls age 10-18, under the direction of Mr. George Sawchak. Attendance will be limited to 45 students.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Workshop

July 5 to July 18 \$950 UNA member \$1,000 non-member
Vigorous 2-week dance training for intermediate and advanced dancers age 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage at our Ukrainian Cultural Festival. (Additional information <http://www.syzokryli.com>)

Tabir Ptashat

Session 1: June 28 to July 5
Session 2: July 5 to July 11
Ukrainian Plast camp (tabir) for children age 4-7 accompanied by their parents. To register child please watch for registration form appearing February 27, March 6, April 3 in Svoboda, March 1, March 8, April 5 in The Ukrainian Weekly. For further information please contact Mrs. Neonila Sochan at 973-984-7456.

Exploration Day Camp

Session 1: June 29 to July 3 \$150 per week per child or \$35 per day per child
Session 2: July 6 to 10
A day camp for boys and girls age 7-10, with five hours of supervised fun daily.

2009 Summer Camp Dates and Information

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: July 19 to 24 \$160 per week per child staying on premises
Session 2: July 26 to 31 \$200 per week per child staying off premises
A returning favorite for children age 4 to 7. Campers will be exposed to the Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, storytelling, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language, as well as new and lasting friendships with other children of Ukrainian heritage.

Discovery Camp

July 19 to 25 \$400 UNA member \$450 non-member
Sleep-away camp for children age 8-15 filled with outdoor activities, sports, and arts and crafts designed to enhance the Ukrainian cultural experience.

Ukrainian Chornomorska Sitch Sports Camp

Session 1: July 26 to August 1 \$395 per week
Session 2: August 2 to 8
40th annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association Chornomorska Sitch for campers age 6-17. The camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. Please contact Mrs. Marika Bokalo at 908-851-0617 or e-mail sportsschool@chornomorskasitch.org for application and additional information.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp

Session 1: July 26 to August 8 \$950 UNA member
Session 2: August 9 to 22 \$1,000 non-member
Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for children and teens age 8-16, and offers expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Each session ends with a grand recital. Attendance will be limited to 60 students.

Художній конкурс „Мазепинська акція“

Організатори конкурсу (зліва): Володимир Паславський, Олена Клебан, Марія Тузик, Юрій Келебай.

ТОРОНТО. – Ліга Українців Канади (ЛУК), Ліга Українок Канади, разом з Посольством України в Канаді, 7 квітня утворили спільний Мазепинський художній Комітет ЛУК та Посольства України в Канаді.

Метою комітету буде організація конкурсу молодих мистців, які візьмуть участь у конкурсі художніх творів „300 років Мазепинства”.

Конкурс відкритий для усієї молоді. Мазепинський художній комітет закликає молодь, україномовні школи, суботні школи, студентів університетів взяти участь у конкурсі.

Результати та переможці конкурсу будуть оголошені 29 грудня. За додатковою інформацією про правила конкурсу можна звернутися на інтернет-сторінку ЛУК: www.lucorg.com/luc/news.

Усі члени комітету-журі мають мистецький або гуманітарний досвід. Наймолодшій Марії Тузик – 18 років.

За додатковою інформацією про спонсорство або представлення реклами на тлі конкурсу необхідно звертатися до Володимира Паславського на тел.: (416) 516-8223 або на електронну адресу director@lucorg.com.

Адреса: 83 Christie St., Toronto, Ontario, Canada M6G 3B1.

Ліга Українців Канади (ЛУК) є громадсько-політичною неприбутковою організацією, метою якої є утвердження і розбудова незалежної демократичної Української держави на основі об’єднаної та міцної українсько-канадської громади.

Ліга Українців Канади

Національний образ...

(Закінчення зі стор. 5)

вол долі зустрічається близько 200 разів, тобто в середньому це становить один символ на дві сторінки. У самій лише поемі „Катерина” символ долі вжито 12 разів, у поемі „Гайдамаки” – 29 разів. І тому не дивно, що вперше цей символ вивчав ще Олександр Потебня, щоправда, лише на фольклорному матеріалі.

Здійснена порівняльно-семантична аналіза символу долі у народній пісенній творчості та класичній поезії XIX ст. дозволяє визначити такі інваріантні, глибинні смисли символу долі в украї-

їнському образі світу, де доля це: а) таємничий світ, цілісний і завершений у собі, який складається з конкретних доль людей і який не можна пізнати; б) персоніфікована уявна сила, яка здатна активно діяти й позитивно чи негативно впливати на життєвий шлях людини; в) життєвий шлях, призначення людини, яке визначається Богом; г) уділ людини, яким наділяє мати при народженні людини, причому ця доля має бути обов’язково щасливою; ґ) двійник людини або її ангел, що дається людині при її народженні й оберігає її протягом всього життя; д) сліпа, іраціональна, неконтрольована з боку людини, могутня сила, що здатна повністю керувати людським

життям і визначати його напрям; е) верховна, розумна, божественна сила, яка здатна судити, карати людину, керувати її життям; є) людський фатум, який не можна оминати або змінити; символ людського щастя; ж) доля для молоді дівчини – символ щасливого подружнього життя; з) доля, що позбавлена особистісного змісту. Це доля колективна, її можуть мати державні утворення та нації (наприклад, доля України).

Отже, проаналізувавши один з ключових символів українського образу світу, можемо зробити такі висновки. Незважаючи на зміни історичних умов та типу цивілізації в Україні від архаїчних часів до середини XIX ст., а також жанро-

ві зміни у поезії (від народної пісні до авторського вірша), семантичні смисли символу долі залишаються фактично незмінними, лише набувають інших соціальних та історичних конотацій. Оскільки національний образ світу виражається через символіку, то це дає підстави говорити про інваріантність українського образу світу у просторі і часі.

Звичайно, дослідження одного окремо взятого символу ще не дає змоги виявити специфіку українського образу світу як конкретного цілого. Але реконструкція такого конкретного цілого може бути лише результатом аналізу великої групи ключових символів і зведення їх до системної єдності.

The SOVIET STORY

Цей унікальний, відзначений нагородами документальний фільм зображує злочини совєтського режиму – включно з Голодомором 1932-33 рр.

Чудовий подарунок для друзів, членів уряду, шкіл та місцевих бібліотек – щоб усі почули про цю сторінку історії України та Європи.

Купіть ще сьогодні на веб-сторінці!
<http://www.sovietstory.com/buy-dvd/>

Цей англomовний фільм має підзаголовки 15-ма мовами: українською, чеською, естонською, фінською, французькою, німецькою, мадярською, італійською, литовською, латвійською, польською, португальською, російською, еспанською, шведською. DVD включає всі 15 мов. (Ви зможете вибрати через меню бажану мову).

Цей новий DVD також включає декілька інтерв’ю дотепер загалом незнаних, слово режисера та кольорову книжечку про фільм. DVD можна придбати у форматі NTSC для американської теле-системи, або PAL для європейської.

Ціна: USD \$24.95 / EUR 18.95 (плюс пересилка і стейтовий податок, де є обов’язковим).

Для читачів без доступу до інтернету: якщо проживаєте у США або в Канаді, Ви зможете замовити DVD поштою -

Daris G. Delins, Perry Street Advisors LLC
155 Perry Street, Suite 1B, New York, NY 10014, USA

Просимо подати своє ім’я, прізвище, адресу, число телефону та формат (NTSC чи PAL), в якому бажаєте дістати цей DVD.

USA and Canada: USD \$30 per DVD (включає пересилку). California and NY State orders: \$32.25.
Чеки просимо виписати на: “Perry Street Advisors LLC”.

Приймаємо тільки чеки і грошові перекази в американській валюті.

Звичайно замовлення через веб-сторінку www.sovietstory.com приходять скоріше.

Про докладніші інформації про фільм просимо писати:
films@perrystreetadvisors.com або тел.: +1-917-402-2853

Програма братських послуг для студентів, членів УНСоюзу, включає два види грошових нагород:

ЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ УНСоюзу приділені залежно від року навчання студента.

ОСОБЛИВІ СТИПЕНДІЇ - шість до дев’яти стипендій спеціального призначення: *Йосипа і Дори Галандюк*, *пам’яті Марії, Дмитра і Ольги Ярославичів*, *Віри Стангль*, *Йосипа Волька* і стипендія *Блакстону*, заснована корпорацією Українського Народного Дому в Блакстоні, Масачусетс.

- Стипендії і нагороди надаються тільки для “UNDERGRADUATE” студентів акредитованих коледжів та університетів, які студіюють для одержання першого ступеня бакалавра і для випускників середніх шкіл, які поступають до коледжів чи університетів.
- Прохання про надання стипендії чи нагороди приймаються від студентів, які на 1-ше червня, року в якому складають аплікацію, є АКТИВНИМИ ЧЛЕНАМИ УНСоюзу принаймні ДВА РОКИ.
- Аплікацію, з вимаганими додатками треба надіслати до Головної Канцелярії УНС в ОДНОМУ КОНВЕРТІ, датованому не пізніше, як 1-го червня 2009 р.
- Конверти датовані пізніше, не правильно заповнені аплікації або брак додатків до аплікації, автоматично дискваліфікують студента.
- За подальшими інформаціями і аплікаціями на стипендії УНСоюзу зайдіть на нашу інтернет-сторінку www.unamember.com /membership benefits.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
SCHOLARSHIP COMMITTEE
2200 Rt. 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Please send me an application for the **2009-2010** academic year.
(Please print or type)

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ STATE: _____ ZIP CODE _____

TEL: _____ E-MAIL _____

Web: _____ I am a member of UNA BRANCH # _____.

www.lot.com

Весняні знижки на лети

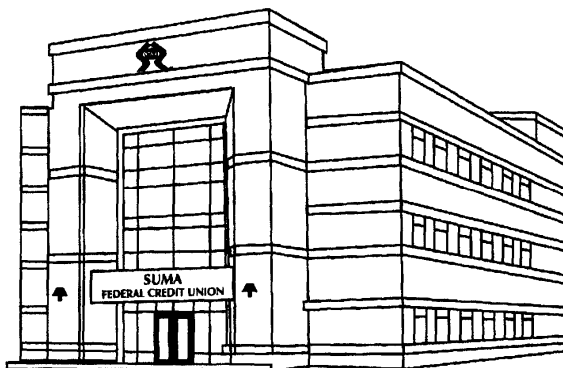
Нью-Йорк– Київ вже від **225 USD***

Вигідні лети в Україну з Нью-Йорку і Чикаго через Варшаву

Продаж тільки до 18 травня на сайті www.lot.com або телефоном 1 212 789- 0970, а також у бюрох подорожей.

* Fare each way with round trip purchase, available on www.lot.com, economy class only, subject to availability. Minimum stay: Sunday night. Maximum stay: 3 months. Tickets must be purchased by May 25, 2009. Outbound travel must commence by May 31, 2009. Cancellation fee \$200 USD before departure (after departure tickets are non-refundable). Change fee: \$150 USD plus any additional fees, if applicable. Fares do not include taxes, fees and airport charges up to \$350, including the September 11th Security Fee of maximum of \$7.50 per round-trip.

Федеральна Кредитова Кооператива СУМА

*Це найкраще місце
для збереження
ваших заощаджень!*

Інтернет: www.sumafcu.org

Відтепер у нас є філія в Інтернеті

Онлайн-Бенкінг!

Дзвоніть за номером 914-220-4900, щоб безкоштовно підписатись на послуги онлайн-бенкінгу та віртуальної оплати рахунків - Bill Pay!

ГРОШОВА ВИНАГОРОДА – 1 % КОМПЕНСАЦІЯ ВІД ЗАКУПІВ НА КРЕДИТНУ КАРТКУ VISA.

Ніяких додаткових умов – просто продовжуйте оплату закупів кредитною картою, винагорода нараховуватиметься автоматично.

Дзвоніть за додатковою інформацією.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг' Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стемфордї

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвені

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net

ЛОНГІН СТАРУХ
Професійний продавець
забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail: lvstaruch@aol.com

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
**Emphasis on Real Estate, Wills,
Trusts and Elder Law**
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і **ОКОЛИЦЯХ**
ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправах)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Рекляма – ключ
до успішного
бізнесу!

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга **ЩИРА** і **ЧЕСНА**.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням Тлінних Останків
з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Українські DVD, VHS, CD's.
Серія РОКСОЛЯНА 12 DVD-VHS
Улюблені пісні 50-60 років
Арон-7826 / 17 річниця Незалежності
Арон - 2017. Каталог безкоштовно.

ARKA
Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

• РОЗШУКИ •
Розшукую свою тету **ЗЕЛЬМАНОВИЧ**
ОЛЕНУ СЕМЕНІВНУ по чоловікові **ШЕ-**
МАНОВИЧ і її брата **ГРИГОРІЯ ЗЕЛЬМА-**
НОВИЧА або їх родичів. Прошу дзвонити
1(718) 739-7624 племінниця **Олена**

• РІЗНЕ •
Водій з міні-веніом на 6 осіб
і „SUV“ до ваших услуг.
Тел.: (973) 919-9582

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода“ ☐ „The Ukrainian Weekly“

СТАРА АДРЕСА:
Число Відділу (якщо член УНС):
Ім'я і прізвище:
Адреса:
.....

НОВА АДРЕСА:
Ім'я і прізвище:
Адреса:
.....
Число телефона: (.....)

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити \$1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Перша українська телефонна компанія
в Північній Америці

- ✦ Низькі ціни
- ✦ Висока якість
- ✦ Жодних лімітів
- ✦ Жодних попередніх, додаткових чи прихованих оплат

Телефонуйте до нас:
з Чикаго: **773-751-2318**
з Філадельфії: **215-689-8076**
з інших місцевостей: **1-877-848-6376**

www.kantor.ca

Не гайте часу – звертайтеся до нас і починайте заощаджувати сьогодні!

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 5 березня 2009 р.
відійшов у вічність на 86-му році життя
наш найдоожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

СВ. П.
АНДРІЙ ЧОРНИЙ

нар. 28 жовтня 1922 р. в селі Підбірці біля Львова.

В глибокому смутку залишилися:

- Дружина Марія (з дому Брездень)
Сини Стефан з дружиною Оксаною Мацюрак
 Остап
Дочки Зеня Брездень з мужем Юрієм
 Катерина Нюня Попович з мужем д-ром Юрієм
Внуки Андрій Чорний з дружиною Уляною Коропецькою
 Іванка Чорна з мужем Антонієм Крогн
 Христинка Чорна
 Лариса Брездень з мужем Тарасом Площанським
 Марійка Брездень
 Данило і Марко Попович
Правнуки Ізадора і Зоряна Чорні
 Александра і Майкел Крогн
 Лука Площанський
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 7 березня 2009 р. в Українській католицькій церкві св. Михаїла і похований на Українському цвинтарі св. Михаїла в Балтіморі, Мариленд.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 8 квітня 2009 р.,
проживши 90 років, відійшла у вічність

СВ. П.
ОЛЬГА Г. КЕРНИЦЬКА

донька св. п. Юрія Ґумовського і Марії з дому Шустокевич.

Ціле своє самовіддане життя присвятила родині і друзям. Жила скромно, щоби ті, кого любила, мали краще майбутнє.

Похорон відбувся на Dale Memorial Park у Вірджинії.

Залишилися у смутку:

- сини – ІГОР Б. ІВАНИК
донька – ЛІДІЯ КЕРНИЦЬКА з мужем MITCH TEDESCHI
внуки – ІЯН ІВАНИК, ХРИСТОФОР ПУЛЬВЕР, РОМАН, МАЙК,
 і KIM.

Вічна Її пам'ять!

У ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ
відходу у Божу вічність, 11 травня 1999 р.,
нашої найдорожчої і незабутньої
МАМИ, БАБЦІ і ПРАБАБЦІ

СВ. П.
МАРІЇ СМІШКЕВИЧ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в церках:

- св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.
11 травня о год. 7:45 ранку;
- св. Родини у Вашингтоні, ДК;
- св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й.;
- св. Івана Хрестителя в Піттсбургу, Па;
- Григоріянські св. Літургії в монастирі оо. Василіянів в Україні.

Про молитви за душу Покійної просять дочки
Оксана Кузьмак і Зеня Яворська з родинами.

Ділимося сумною вісткою, що дня 17-го березня 2009 р.
відійшла у вічність на 92-му році життя
наша найдорожча
МАМА, БУНЯ і незабутня СЕСТРА, ШВАґЕРКА, ТЕТА

СВ. П.
ЯРОСЛАВА КАЗАНІВСЬКА
з дому ШВАК

дружина св. п. Петра Тараса Казанівського
нар. 11 грудня 1916 р. в місті Бережани, Україна.

В глибокому смутку залишилися:

- Син – ЮРІЙ
Дочка – ЛІДА з мужем ЛЕОНАРДОМ ВРОБЛЕВСЬКИМ
Внуки – АНДРЕЯ ВРОБЛЕВСЬКА з мужем РОМАНОМ ЯКУБОВИЧЕМ
 – ПЕТРО ВРОБЛЕВСЬКИЙ з дружиною ЛЕСЕЮ БІДОЮ
Брат – ІВАН з дружиною ІРЕНОЮ з родиною
Шваґри – ОРЕСТ КАЗАНІВСЬКИЙ з дружиною СУЗАННОЮ
 з родиною
 – СТЕФАНІЯ КАЗАНІВСЬКА з родиною
 – ЕДВАРД КАМІНСЬКИЙ з родиною
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 21 березня 2009 р. з Української католицької церкви Непорочного Зачаття, Гамтрамк, Мішіґан і похована на цвинтарі Мавнт Олівет у Детройті.

Вічна Її пам'ять!

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА АМЕРИКИ І КАНАДИ
СТАНИЦЯ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.
з сумом повідомляє членів і українську громаду,
що 12 квітня 2009 р. несподівано помер

СВ. П.
МИХАЙЛО КЛИМОЧКО
„ЗАЗУЛЯ“

нар. 1927 р. в Іскані, Україна.

Воїн сотні Громенка, рейдом перейшов до Західної Німеччини, відтак емігрував до Америки, де оселився в м. Рочестері, Н. Й. Активний в церкві св. Йосафата та в багатьох організаціях, зокрема помагав колишнім воякам УПА.

Похорон відбувся 16 квітня з церкви св. Йосафата. Похований на цвинтарі Holy Sepulchre.

Залишив у смутку:

дружину ПАВЛИНУ, дочок ЛЕСЮ, ІРЕНУ і ЗОРІЯННУ, сина БОГДАНА, внуків і 2-ох братів в Україні та ближчу і дальшу родину в Америці, Україні і Польщі.

Дружині і рідні висловлюємо щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу можна складати пожертви на видавництво „Літопису УПА“ або на дітей Чорнобиля.

З сумом повідомляємо, що 16 квітня 2009 р.
після довгої і тяжкої недуги відійшла у вічність

СВ. П.
АНТОНІНА ПАНАСІВНА ГУСАК

з дому КІЯН
нар. 14 січня 1923 р. в с. Кіяни,
Богодухівського району на Харківщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 21 квітня в катедрі св. Миколая Української православної церкви Київського Патріархату в Купер Сіті, Фла.

Поховання відбулось у четвер, 23 квітня на православному кладовищі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

муж – ЛЕОНІД
донька – ЛАРИСА з мужем та онуки
РІЧАРД, РАЯН, РАСЕЛ

Вічна їй пам'ять!

Провід Уладу Пластового Сеніорату
ділиться сумною вісткою, що
27 квітня 2009 р. в Рочестері, Н. Й.
відійшла на Вічну Ватру

пл. сен. кер.
Христя Ковч, Тис.

довголітня Головна Булавна Уладу Пластового Сеніорату,
членка Булави ГБ-УПС,
колишня членка і співробітниця КПС, КПр і ГПБ,
пластова виховниця і член Кадри Виховників УПЮ.

Подруга Христя своїм життям і працею ставила всім пластунам приклад гідний наслідування та постійно втілювала 14-ту точку Пластового закону – Пластун завжди доброї гадки.

Тихо спи, без тривоги! Тут є Бог!

Головний Булавний УПС
пл. сен. Ю. Кузьмович, ЧМ

У глибокому смутку повідомляємо, що 13 квітня 2009 р. після довгої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІДО, БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.
інж. МИРОН БАРАБАШ

нар. 29 липня 1917 р. в с. Конюхів, Львівщина, в Україні. Муж покійної Марти Кравців, яка відійшла у вічність 4 травня 2002 р.

Член ОУН.

Організатор і президент оптової гуртівні „УВА“ в Торонто, Канада.
Голова Фондації „Прометей“ ім. Степана Онищука і Степанії Швед 1979-2009 рр.
Генеральний Секретар Світового Конгресу Українців 1983-1988 рр.
Член Міжнародної комісії по досліджуванню Голодомору.
Довголітній голова Українського Культурного Центру у Торонто.
Голова Комітету для вшанування 125-ліття народження Тараса Шевченка.
Голова Комітету для вшанування 100-ліття поселення українців у Канаді.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 16 квітня 2009 р. в церкві св. Миколая в Торонто, Канада і на цвинтарі „Park Lawn“ у Торонто.

Залишені у смутку:

донька – ЛЯРИСА ТЕМПЛ з мужем ВІЛІЯМ та дітьми ДАНИЛОМ з дружиною АЛЕКСАНДРОЮ,
ХРИСТИНОЮ з мужем ДЖЕФФ і донечкою АНОЮ
син – АНДРІЙ
донька – МІКА ШЕПАРД з мужем ЛАРІ і дітьми ТАМАРОЮ і УЛЯНОЮ
брат – БОГДАН БАРАБАШ з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ
сестра – ОКСАНА КІТ з родиною
кузини – ЮРІЙ ЄМЕЦЬ з донькою ФРАНЧЕСКА
– ТАРАС ВОЛОЩУК з дружиною ЛІДОЮ і донькою ЛЮБАВОЮ
та ближча і дальша родина в Україні, Канаді й США.

Вічна йому пам'ять!

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Під патронатом Посольства України
Українська Народна Фундація
запрошує на

17-19
ЛИПНЯ
2009

Фестиваль Української Культури на Союзівці

Власний «шоу»-спектакль РУСЛАНИ в суботу

Танцювальна школа ім. Роми Прийми-Богачевської * Гурт Олега Кульчицького-Львів * Бандурист **Віктор Мішалов** * хор **Думка-НІ** * **Анічка** * естрадна співачка **Наталка Кобеляк** * танцювальні ансамблі--«Іскра»-Випані і «Золотий Промінь-Гартфорд» * ведучі **Джордж Дзундза**, з телевізійних серіалів "Grey's Anatomy" і "Law & Order" * і **Ліда Кульбіда** та багато більше * цілоденні програми * концерти щодня * забави з оркестрами **«Заграва»** і **«Грім»** * смачні страви * ярмарок * чемпіонат вареників *

за інформацією звертайтеся--
845-626-5641 (Союзівка)
email:
soyuzivka@aol.com
www.soyuzivka.com
Soyuzivka Heritage
Center
216 Foordmore Rd
Kerhonkson, NY 12446

у випадку браку кімнат на Союзівці, просимо замовляти кімнати у сусідньому готелі

Hudson Valley Resort--888-9HUDSON

Маршрутка буде курсувати між Союзівкою і готелем у суботу від ранку до закінчення забави.

Автобуси від Брайтон Біч до Союзівки: **New Tours Agency-718-943-6400**